N^{ER} 95.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 8 Sierpnia v. s. 1830 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Ukaz Rządzącego Senatu, *o nowych prawidłach dla przedaży iadowitych i silnie działaiących istot, tudzież o ich katalogach.*

Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu przeyrzawszy przedstawienie Ministra spraw wewnętrznych, o zamienieniu katalogów i prawideł w r. 1814 wydanych względem przedaży iadowitych i silnie działaiących istot, przez nowe dopełnienia, stosownie do odkryć z ciągiem czasu w tey rzeczy uczynionych, i uznawszy prawidła w tych katalogach objęte za konieczne środki ostróżności od nieszczęśliwych przypadków, *przez opinią postanowiła* rzeczone katalogi, z których pierwszy pod literą A zawiera w sobie istoty iadowite, używane do robienia lekarstw i do różnych fabryk lub wyrobów rękodzielnych, a drugi pod literą B istoty silnie działaiące do leczenia tylko używane, potwierdzić i wydać dla powszechney wiadomości, oraz wypełnienia prawideł przy każdym katalogu przepisanych.

Na autentyku własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano:

Ma bydź podług tego.

Warszawa 17 czerwca 1830.

Lit. A. *Kopia z Kopii.*

Istoty iadowite używane tak do robienia lekarstw, iako też i do różnych fabryk i wyrobów rękodzielnych.

Farba berlińska.	Coeruleum Berolinense.
Bleywas.	Cerussa alba.
Kwas saletrowy.	Acidum nitricum.
Gleyta.	Lythargyrum.
Gummiguta.	Gummi-guttae.
Cynober.	Cinnabaris nativa et factitia.
Kwas siarczany, witryol.	Acidum sulphuricum, oleum vitrioli.
Kwas wodosolny.	Acidum muriaticum.
Kobalt.	Cobaltum.
Siarczan zynku.	Vitriolum album s. zinci.
— — miedzi.	— — coeruleum s. Ceyni.
Przysaletran bizmutu.	Magisterium marcasitae.
Arsenik biały.	Arsenicum album.
— — żółty.	— — citrinum.
— — czerwony.	— — rubrum.
Auripigment.	Auripigmentum.
Merkuryusz sprecypitowany biały.	Mercurius praecipitatus albus.
Niedokwas żywego srébra czysty.	Mercurius praecipitatus ruber.
Cukier ołowiany.	Saccharum Saturni.
Wodosinian potażu.	Borussias potassae.
Sol szczawikowa.	Sal acetosellae.
Nadsolnik żywego srebra.	Mercurius sublimatus corrosivus.
Minia.	Minium rubrum.
Nasiona rybitrutu.	Cocculi indici.
Occian miedzi krystallizowany.	Aerugo cristallisata.
Gryszpan pospolity.	— — vulgaris.

I. Rzeczy, w tym katalogu wymienione dozwala się wszystkim materyalistom, fabrykantom i kramarzom handluiącym niemi, przedawać nie zmięszane, ale każdą osobno i przytém nieporżniętą, nieporąbaną i nieutartą na proszek, wyiąwszy tylko te rzeczy, które w tym stanie sami otrzymuią.

II. Wymienione w tym katalogu rzeczy, chować w osobnych do tego oddziałach, przy których powinny bydź przepisane szalki, wagi, łyżeczki i inne potrzebne do pakowania rzeczy.

III. Ponieważ te istoty są potrzebne nie tylko dla aptekarzy, ale i dla wielu artystów, fabrykantów i rzemieślników, iako to: dla artystów malarzy, lakierników, maystrów robot złotniczych i bronzowych, iubilerów, slosarzów, a w szczególności do fabryk szkła, porcellany i papieru, źwierciadeł, do farbierni kapeluszów, perkalow i wielu innych; przeto przedaż takowych materyałów dozwala się tym osobom, ale tylko rzeczywiście zaymuiącym się pomienionemi rzemiosłami i robotami, a przy przedawaniu zachować ściśle następuiące ostróżności: 1) artysta, fabrykant albo rzemieślnik, chcący kupić materyał do przygotowania swych wyrobów, powinien złożyć świadectwo o swoim stanie i zatrudnieniach: a) w stolicach i w miastach, w których są cechy od uprawy rzemieślniczey i policyi, od wszystkich mieysc razem. b) w miastach gdzie niema rzemieślniczey uprawy, od swego cechu i mieskiey policyi i c) w powiatach od ziemskiey policyi. 2) Artyści zaś zostaiący w wiedzy Cesarskiey akademii sztuk, potrzebuiący tych istot do swoich zatrudnień, i osoby należące do takich uczonych albo naukowych ustanowień, w których może wynikać potrzeba tych istot z samego celu tych ustanowień, obowiązane przy ich zakupowaniu okazywać świadectwa swey Zwierzchności. 3) W świadectwie powinna bydź oznaczona ilość żądanego materyału i na co mianowicie. 4) Po okazaniu takowego świadectwa, które się zostaie i chowa u handlarza, następnie wydanie żądanego materyału za osobną rozpiską kupuiącego. W tey powinny bydź oznaczone, ilość przedanego materyału i obowiązanie się w tém, że takowy będzie chowany za zamkiem i pieczęcią kupuiącego, oraz użyty iedynie na przedmiot w świadectwie wyrażony i pod żadnym względem nie będzie przedawany innym osobom, albo na inny cel użyty. Wszelkie mogące się wydarzyć od zakupioney trucizny nadużycie spada na tego, kto kupił. Ludziom zaś innego stanu prócz aptekarzów i lekarzów, przedaż rzeczy w tym katalogu wymienionych całkiem się zabrania.

IV. Dozor nad ścisłém wypełnieniem takowych prawideł powinny mieć fizykaty i dozory lekarskie wespoł z mieską policyą.

Oryginał podpisał: *Prezydent Rady Państwa W. Koczubey.*

Lit. B. *Kopia z Kopii.*

Istoty silnie działaiące do lekarstw tylko używane. Tych przedaż dozwala się materyalistom tylko hurtowa, iedynie dla aptek i podług katalogów lekarzy.

Kamień piekielny.	Lapis infernalis.
Atropina.	Atropinum.
Bób ś. Ignacego.	Faba ś. Ignatii.
Brom.	Bromium.
Brucyna.	Brucinum.
Weratryna.	Veratrinum.
Delfinina.	Delphininum.
Wodosinian potażu.	Hydriodatum potassae:
Gąbka modrzewiowa.	Agaricus albus.
Jodyna.	Jodinum.

Kwas mekoniczny.	Acidum meconicum.
— wodosinny.	— — borussicum.
— fosforyczny.	— — phosphoricum.
Kolokwinta.	Colocynthis.
Kora wilczego drzewa.	Cortex mezerei.
Korzeń zimowitu iesiennego.	Radix colchici autumnalis.
— — konitrudu lekarskiego.	— gratiolae.
— — kopytniku.	— asari europaei.
— — ipekakuanny.	— ipecacuanhae.
— — belladony.	— belladonnae.
Korzeń ciemierzycy.	Radix hellebori albi.
— — ciemiernicy czarney.	— hellebori nigri.
Sałatnik.	Lactuarium.
Liście wawrzynośliwu w soli.	Folia laurocerasi in sale.
Oley prassowany krotonowy.	Oleum expressum crotonis tiglii.
— ostromleczu krzyżowego.	— euphorbii latyris.
— lotny z migdałów gorzkich.	— aethereum amygdalarum amarar.
— sawinowy.	— sabinae.
— ruty.	— ruthae.
— bursztynowy.	— succini.
Morfina.	Morphium.
Rogatnica korsykańska.	Helminthochorton.
Kantarydy.	Cantharides.
Narkotyna.	Narcotinum.
Opium.	Opium.
Rybitruta.	Picrotoxynum.
Solnik żywego srebra.	Mercurius dulcis.
Aloes.	Aloe.
Żywica ialappy.	Resina ialappae.
Skammonium.	Scammonium.
Solanina.	Solaninum.
Solnik baryty.	Murias barytae.
— złota.	— — auri.
Winian potażu antymonialny.	Tartarus emeticus.
Kwas bursztynowy.	Sal succini volatile.
Strychnina.	Strichninum.
Strączki glistogonne.	Dolichos pruriens.
Nasienie zimowitu iesiennego.	Semen colchici autumnalis.
— — blekotu czarnego.	— hyosciami nigri.
— — bieluniu pospolitego.	— daturae strammonii.
— — rycynowe.	— cataputiae maioris et minoris.
Nasienie krotonowe.	Semen crotonis tiglii.
— — sabadylli.	— sabadillae.
— — wilczego łyka.	— coccognidii.
Siarczan kadmu.	Cadmium sulphuricum.
Liście babunu.	Herba roris marini silvestris.
— blekotu.	— hyosciami.
— pietrasznika plamistego.	— Conii maculati.
— zawilca łąkowego.	— pulsatillae nigricantis.
— konitrudu.	— gratiolae.
— sawiny.	— sabinae.
— bieluniu pospolitego.	— daturae strammonii.
— sumaku iadowitego.	— rhois toxicodendri.
— róży sybirskiey.	— rododendri.
— naparstnika czerwonego.	— digitalis purpureae.
Liście iaskru łącznego.	Herba flammulae iovis.
— toiadu mordownika.	— aconiti.
— belladony.	— belladonae.
— glistniku pospolitego.	— chellidonii maioris.
Sierczan żywego srebra.	Turpetum minerale.
Kwiatu zawilcu leśnego.	Flores ranunculi albi.
— — iaskru łącznego.	— flammulae iovis.
Nasienie kulczyby.	Nuces vomicae.
Potaż kaustyczny.	Kali causticum.
Gummi żywica euforbii.	Euphorbium.
Extrakta robione z pomienionych ziół i korzeni.	Extracta, e plantis et radicibus supradictis parata.
Elaterium.	Elaterium.
Emetyna.	Emetinum.

1) Rzeczy w tym katalogu wyrażone, dozwala się wszystkim materyalistom, fabrykantom i handlarzom przedawać każdą osobno, ale nie w mięszaninie z sobą i przytém nieporznięta, nieporąbaną i nie utartą na proszek; wyiąwszy tylko te rzeczy, które w tym stanie z fabryk się otrzymuią.

2) Jakowe prawidło materyaliści powinni zachować przy przedaży wszystkich innych rzeczy lekarskich, w tych reiestrach niepomieszczonych.

3) Przedaż tych lekarstw tylko hurtowa dozwala się materyalistom, iedynie do aptek i podług katalogów lekarzy dla różnych osób i zakładów szpitalnych; cząstkowa ich przedaż u materyalistów zabrania się.

4) Koniecznego wypełnienia tych prawideł powinny doglądać fizykaty i dozory lekarskie wespół z mieyską policyą.

Oryginał podpisał: *Prezydent Rady Państwa Hrabia W. Koczubey.*

Królewstwo Polskie.

Warszawa dnia 10 sierpnia.

Pewne towarzystwo prywatne przedsiębierze zbudowanie kamienney drogi od *Krakowa* do *Częstochowy*. Ułatwione przez to będą związki Galicyi i Szlązka Austryackiego przez kray nasz z Xięztwem Poznańskiém.

— W dniu 19 z. m. we wsi *Zgierzu* Woiewództwie Płockiém trzech ludzi kopiąc studnię i będąc 17 łokci w głębi ziemi, zaczęło probować świdrem na dnie, iak prędko woda im się okaże; gdy świder w ziemię do pewney głębokości doszedł, wybuchnęło z otworu tego powietrze, które wszystkich trzech ludzi w iedney chwili życia pozbawiło. Ciała ich po śmierci zupełnie były sine; przed wypadkiem tym uważano, że wewnątrz ziemi szum słyszeć się dawał, który naprzód za wykopaniem, późniey za wierceniem świdrem coraz się zwiększał, póki wybuch nie nastąpił.

— Dnia 5 b. m. w gminie *Jeziorna papiernia*, dwie mil od *Warszawy*, dwóch ludzi pławili konie za młynem w wodzie głęboko 6 sążni. Konie uderzone o stare pale będące pod wodą zaczęły wierzgać i zrzuciły obu ludzi. W. Teodor *Urbański*, Inspektor ieneralny wodney budowy, w interessie służby w teyże chwili będąc w *Jeziornie*, widząc że nikt nie odważył się ratować ginących, w odzieniu rzucił się do wody i po dwukrotném usiłowaniu, iuż leżącego na dnie bez wszelkiey przytomności Michała *Cendrowicza* furmana swego za rękę wydobył i do brzegu z nim przypłynął; poczém drugiemu iuż tonącemu podał pomoc. Takowy czyn szlachetny z narażeniem własnego życia wykonany, mam za obowiązek ogłosić publicznie. *S.*

— Dnia 12 —

Przybył do tuteyszey stolicy JP. Chrystyan *Lahusen*, posiadaiący sztukę przywracania gładkiey i płynney mowy iąkaiącym się osobom. Dla przekonania się do iakiego stopnia udoskonalenia JP. *Lahusen* sztukę swoię doprowadził, i o ile będzie w stanie odpowiedzieć zaufaniu osób, które pomocy iego użyią, odbytą została w Urzędzie municypalnym miasta stołecznego *Warszawy* próba z dwóch ludzi, z których pierwszy licząc lat 35, wadzie tey od dzieciństwa podlegał; drugi w 22 roku życia przez mocne rozbicie głowy na lodzie w wysokim stopniu iąkliwą i niezrozumiałą prawie przez lat 14 miał mowę. Obudwom osobom tym założył JP. *Lahusen* pod ięzyki maszynki metalowe, składaiące się z blaszki i sprzączki na walcu ruchomo ze sprężyną osadzonych, tudzież drugiey sprzączki nieruchomey i 2ch haczykow do przytwierdzenia maszynki służących, która żadney nie sprawia dolegliwości, odpływ tylko śliny tak iak każde ciało obce w ustach, powiększa. Zaleciwszy potém JPan *La-*

husen osobom tym wolne, głośne i wyraźne, ile bydź może, wymawianie, pierwszych mianowicie, słów, od których mówić lub czytać zaczynaią- pozostawił im w ustach rzeczone maszynki, przykazuiąc, aby takowe przez trzy doby bez poruszenia w mieyscu przytwierdzonem trzymali, i ile można, często, zawsze iednak z wolna i głośno, mówili lub czytali. Po upłynieniu dni trzech rzeczone osoby iuż bez maszynek z zupełną dokładnością i wydatnością naytwardsze w odpowiedziach wymawiaią wyrazy: mowa ich iednak iest dotąd powolną; taką bowiem podług zalecenia JP. *Lahusen* czas pewny ma pozostać, aby tém dokładniey ślad wszelki wady iąkania się z czasem zatarty został. Po odbytey z tak pomyślnym skutkiem probie, JP. *Lahusen* otrzymał od Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi pozwolenie, na wolne praktykowanie sztuki swoiey w tuteyszey stolicy. (*G. W.*)

F r a n c y a.

Paryż dnia 28 lipca.

(z Gazety Warszawskiey.).

Dokończenie rapportu Ministrów, podanego Królowi Jmci.

„Mężowie światli bezwątpienia, i których szczere z resztą chęci nie są do niepoznania, omamieni źle zrozumianym przykładem sąsiedniego narodu, wyobrażaią sobie, że korzyści peryodycznego druku stoią na równey szali z iey niekorzyściami, i że wykroczenia tegoż, przez odporne im wykroczenia zneutralizować się dadzą. Nigdy wszelako tak się nie działo. Uczyniony zamach iest stanowczym, i dla sumienney powszechności, pytanie to nie może iuż bydź wątpliwém. W rzeczy samey, druk peryodyczny był po wszystkie czasy tylko narzędziem zaburzeń i niepokoiu, bo z samey natury rzeczy, inaczey bydź nie może. Ileżto, a do tego niezaprzeczonych, dowodów, na poparcie tey prawdy przywieśćby się mogło. Z gwałtownego i przerwy nieznaiącego wpływu prassy drukarskiey, wyiaśniaią się zbyt szybkie i zbyt częste zmiany w polityce naszey. Ona to iest przyczyną, że niewprowadzono do Francyi żadnego porządnego i stałego systematu rządowego; ona, że bezowocnie spełzły wszelkie usiłowania zmierzaiące do zaprowadzenia we wszystkich gałęziach administracyi kraiowey, potrzebnych ulepszeń do iakich są zdolne. Wszystkie od roku 1814 ministerya, chociaż pod rozmaitemi utworzone wpływami, i odmiennego trzymaiące się kierunku, były iednakże wystawione na te same pociski, na te same razy i krzyki namiętności. Ani ofiary wszelkiego rodzaiu, ani powolność rządu, związki z tém lub owém stronnictwem, nic ie od wspólnego losu ocalić nie potrafiło. Ta iedna okoliczność sama przez się, tak obfita w postrzeżenia, powinna bydź dostateczną, ażeby wydatnieć prawdziwy i niezmienny druku charakter. Przez natężone, wytrwałe i co dzień powtarzane usiłowania, dąży on do tego, ażeby wszelkie ogniwa posłuszeństwa i uległości potargać, osłabić działalność rządu, powagę iego u ludu poniżyć, wszędzie mu nakoniec przeszkody i opór przygotować. Jego cała sztuka nie na tém zależy, ażeby zbyt powolną uległość ducha, przez mądre doświadczenie powetować, ale raczey, iżby nayświętsze prawdy w wątpliwość podawać; nie na tém, aby otwarte i pożyteczne badania w politycznych wszcząć zagadnieniach, lecz aby ie w fałszywém pokazać świetle i pozorami łudzić. Tym sposobem udało się drukowi omamić mężów doświadczoney prawości, zachwiać ich przekonanie, i w samém sercu towarzystwa, sprawić zasad iego zamieszanie, które do nayszkodliwszych zamachow pomocném się staie. Przez anarchią w zasadach, ściele się droga do anarchii w kraiu. Zasługuie na wspomnienie, N. Panie, że druk peryodyczny, nie dopełnił ani razu głównego przeznaczenia swego, to iest iawności. Dziwnie to odbiia, ale iest dla tego prawdą, iż we Francyi nie masz iawności, w ścisłém i rzetelném znaczeniu tego wyrazu. W obecnym stanie rzeczy, wszelkie nowości, ieżeli tylko zupełnie zmyślone nie były, nie inaczey dochodziły do wiadomości wielu milionów czytelników, iak tylko pokaleczone i w nayohydnieyszym przekształcone sposobie. Rozpostarta przez dzienniki gęsta zasłona, ukrywa prawdę i nie dopuszcza, ażeby światło od rządu przedarło się do ludu. Królowie, poprzednicy Twoi, N. Panie, mieli to za szczególną przyiemność dla siebie, udzielać się swoim poddanym: druk tego zadowolenia W. K. Mci dopuścić nie chciał. Rozkiełznana swawola, w nayuroczystszych nawet okolicznościach, ani wyraźney woli Króla, ani wyrazow z Tronu powiedzianych, nie uszanowała. Nie zrozumiano lub przekręcono iedne, drugie stały się przedmiotem nayniewiernieyszego wykładu i pełnego uszczypliwości urągania. Takimto sposobem, okrzyczano w publiczności ostatni akt władzy Królewskiey, odezwę, pierwéy ieszcze, nim doszła do wiadomości wyborców. Ale to nie wszystko ieszcze. Druk zmierza widocznie ku temu, ażeby naywyższą władzę uiarzmić i ster rządu sobie przywłaszczyć. Udaiąc się za organ opinii publiczney, chce kierować naradami Izb obu, i to niewątpliwa, że w tey mierze kładzie na szali, przewagę wpływu, zarówno ogólnego, iak stanowczego. To panowanie od dwóch mianowicie lub trzech lat, przyięło w Izbie Deputowanych charakter rzeczywistego uciemiężenia i tyranii. Byliśmy w tym czasie świadkami, iak dzienniki, na tych członków Izby, których votum zdawało się im wątpliwe lub podeyrzane, z wyszydzeniem i obelgami powstawały. Często, N. Panie, zbyt często, musiała wolność narad Izby, uledz pod przemagaiącemi razami druku. Na niemniey surową naganę, zasługuie postępowanie pism oppozycyynych w ostatnich czasach. Nie dość na tém, że one pierwsze doradzały adres, tak wiele prerogatywom Królewskim ubliżaiący; nie wahały się ieszcze powtórny wybór tych 221 Deputowanych, których on był dziełem, za zasadę doradzać, chociaż takowego, W. K. Mość, iako ubliżaiącego nie przyiąłeś; chociaż objawione w nim wymówienie się do wspólnego działania publicznie naganiałeś; chociaż dałeś poznać nieodmienny zamiar bronienia, tak widocznie nadwerężonych praw swoiey korony. Lecz mało na to zważały pisma peryodyczne; i owszem usiłowały ponowić obrazę, powiększyć ią i daley rozciągnąć; osądź W. K. Mość, czyli podobne wdzieranie się może nadal ostać się bezkarnie. Ze wszystkich iednak przekroczeń druku, zostaie nam ieszcze to nayważnieysze do skreślenia. Zaraz w początkach wyprawy, którey sława tak czysty i trwały blask na szlachetną Francyi koronę zlewa, naganiał druk z trudną do uwierzenia zaciętością, zasady, środki i przygotowania, a w końcu sam nawet pomyślny skutek wyprawy, w wątpliwość podawał. Nieczuły na sławę narodu, nie dbał, aby nasza bandera iuż więcey obelgami barbarzyńców plamioną nie była. Oboiętny na wielki interes ludzkości nie dbał, ażeby Europa iuż więcey okrutney niewoli i obrzydłemu haraczowi nie podlegała. Nie przestaiąc ieszcze na tém, dopuścił się druk przeniewierstwa, za które prawa nasze karę wymierzyć nań mogły, to iest, wyiawił wszelkie taiemnice uzbraiania wyprawy, i podał do wiadomości zagraniczney powszechności moc i liczbę woysk naszych, ilość okrętow naszych, punkta, przy których się zatrzymały, nakoniec środki zamierzone dla zasłonienia się od wiatrow i dostania do brzegów. Wszystko rozpowiedziano, nawet punkt wylądowania został wskazany, właśnie, iak gdyby chciano pomódz nieprzyiacielowi w obronie. I przykładem niesłychanym w dzieiach cywilizowanych narodów, nie wahał się druk przez fałszywe obawy nad wydarzyć się mogącemi niebezpieczeństwami, zniechęcać woysko, a podaiąc w nienawiść u żołnierzy imie kieruiącego wyprawą wodza, namawiał ich do zatknięcia chorągwi rokoszu i opuszczenia szeregów. Tak działały narzędzia stronnictwa, mieniącego się stronnictwem narodowém. Co to stronnictwo codziennie wewnątrz kraiu działać się odwała, nie ku innemu zmierza celowi, iedno żywioły powszech-

nego pokoiu zniszczyć, węzeł towarzyski rozerwać, i nie łudźmy się bynaymniey, samę nawet ziemię pod stopami naszemi wstrząsnąć. Nie wahaymy się tutay, odsłonić całą wielkość złego, aby tém dokładniey ocenić środki dla zapobieżenia mu, w mocy naszey będące. Osnowane na wielką skalę, i z bezprzykładną wytrwałością kierowane systema zeleżywości, poźniey czy wcześniey, musi koniecznie nayniższego nawet urzędnika kraiowego dosięgnąć. Żaden z Twoich poddanych, N. Panie, nie iest bezpiecznym od zniewagi, nie odbieraiąc od swego Monarchy wyrażnych znakow zaufania lub zadowolenia. Rozpostarta nad całą Francyą sieć obszerna, ogarnia wszystkich urzędników publicznych; pogrążeni w stan nieustaiącey podeyrzliwości, zdaią się nie iako bydź wyłączonemi z towarzystwa obywatelskiego: tych tylko ochraniaią, których wierność się zachwiała; tych tylko chwalą, których wierność iuż upadła; wszystkich innych ma, iuż notowanych fakcya, ażeby w czasie poźnieyszym podać ich ohydzie i nienawiści ludu. Nie mnieyszą okazał druk peryodyczny gorliwość w prześladowaniu zjadliwemi pociskami religią i stan kapłański. Chce w sercu narodów ostatnią iskierkę religiynych uczuć przygasić, i stale chcieć tego będzie. Nie wątpiy, Nayiaśnieyszy Panie, że mu się to uda, iak skoro strząśnie posady wiary, źródła moralności narodowey zamęci, a sługom ołtarza pełną dłonią obelgi i wzgardę domierzać będzie. Żadna potęga, wyznać to potrzeba, nie iest w stanie oprzeć się tak dzielnemu środkowi rozwiązłości, iakim iest druk peryodyczny. Wszędzie, gdziekolwiek zrzucił z siebie wędzidła, wywarł całą moc swoię na państwo. Uderzaiącém iest podobieństwo iego skutków od lat 15, pomimo różności wypadków i zmiany osób na polityczney widowni. Jego przeznaczeniem, iest iednem słowem, rewolucya, którey zasady głośno przepowiadać znowu zaczyna. W rozmaitych przedziałach czasu, pod iarzmo cenzury poddawany, na to tylko zawsze wolność odzyskiwał, ażeby przerwy dawnego dzieła swoiego uzupełniał. Chcąc zaś czynić to z tém większém powodzeniem, znalazł silne podpory w druku po departamentach; ten pobudzaiąc na samém mieysцu nienawiść i zazdrość, rzucaiąc postrach pomiędzy lękliwych i utrudzaiąc władze nieustannemi szykanami, wywierał tém samém wyłączny prawie wpływ na wyborców. Te ostatnie skutki są, N. Panie, przemiiaiące; ale trwalsze skutki daią się postrzegać na obyczaiach i w charakterze narodu. Ognista, kłamliwa i namiętna polemika, nakształt szkoły publicznego bez rządu i swawoli, zrządza tu istotne pogorszenie: nadaie umysłom fałszywy kierunek, karmi ie przesądami i zarozumiałém uprzedzeniem, odwraca od nauk, szkodzi przeto postępowi sztuk i umieiętności, wznieca pomiędzy nami powiększaiące się coraz wzburzenie umysłów, utrzymuie nawet w łonie rodzin nienawiść i rozdwoienia, tak, że nareszcie mógłby nas z czasem stopniami, na powrót w czasy barbarzyństwa sprowadzić. Przeciwko tyloliczemu złemu przez druk peryodyczny zrządzanemu, widzą się prawa i sprawiedliwość w równym stopniu niemocy i nieudolności. Byłoby zbyteczném śledzić przyczyny, dla których środki zdolne zapobiedz temu złemu, tyle osłabione zostały, i wątła tylko broń utworzyła się z nich powoli w ręku władzy rządowey. Dla nas dosyć iest zapytać doświadczenia, aby obecny stan rzeczy wykazać. Postępowanie sądowe iest niedostateczném do skutecznego zaradzenia. Ta uwaga iest tak dalece słuszna, iż dawno iuż u oświeconych ludzi przystęp znayduie; lecz teraz znowu pozorny tylko charakter prawdy przybrała. Dla zadośćuczynienia potrzebom, i utrzymania ze względu na nie środków, wolność druku na wodzy trzymaiących, powinnyby te środki rychło i dzielnie się uskuteczniać; tymczasem były powolne, słabe i co na iedno wychodzi, iakby ich wcale nie było. Kiedy te środki w użycie wprowadzać miano, iuż wtenczas szkoda była wyrządzona, a kara daleka od iey wynagrodzenia, raczey przyłącza do niey zgorszenie, z publicznego sporów prowadzenia wynikaiące. Trybunały się utrudzaią, burzliwy druk iest nigdy niezmordowany. W miarę usiłowań pierwszych, ostatni moc swą podwaia. Sądowa czynność ma podług okoliczności swoie przerwy. Cóż może obchodzić prassę drukarską spręźystość lub powolność w działaniu urzędnika sądowego? Szuka ona w podwoieniu swoich wykroczeń rękoymi dla swoiey bezkarności. O niedostateczności, a raczey nieużyteczności środków prawem objętych, uczy nas doświadczenie. Niemniey rzeczywistemi iest to także dowiedzione przykładami, że bezpieczeństwo publiczne narażone iest przez swawolę druku. Czas iest, czas naywyższy, zapobiedz iego spustoszeniom. Usłuchay, Nayiaśnieyszy Panie, głosu obawy i wstrętu, ze wszystkich stron państwa nadchodzącego. Spokoyni, dobrze myślący obywatele, przyiaciele porządku, wznoszą ręce ku W. K. Mci. Błagaią Cię wszyscy, ażebyś ich, N. Panie, zasłonił od burzy, którą oni sami lub ich oycowie, tak boleśnie opłakali. Jeden tylko zostaie środek do zadośćuczynienia ich błaganiom, a tym iest powrót do ustawy. Jeśli wyrazy 8 artykułu są dwuwykładne, myśl iego iasna. Nie podpada żadney wątpliwości, że ustawa nie daie wolności gazetom i peryodycznym pismom. Prawo ogłoszenia swych własnych myśli, nie obeymuie w sobie bezwątpienia prawa publikowania obcych, sposobem przedsiębierstwa. Pierwsze iest przywileiem, którego prawo, wolne lub z ograniczeniem tylko, używać mogło dozwolić; drugie przeciwnie iest spekulacyą ludzi trudniących się rzemiosłem, która tak iak wszystkie, a nawet więcey od tychże, dozorowi władzy zwierzchniczey ulega. Zamiary ustawy w tey mierze, są wyraźnie prawem z dnia 21 października 1814 roku wyiaśnione; a prawo to, iest do niey przydatkiem; tém mniey powątpiewać o tém można, iak skoro prawo rzeczone, dnia 5 lipca tegoż roku, to iest, w miesiąc po ogłoszeniu ustawy, Izbom przełożone było. Gdy w roku 1819 przeciwne systema wzięło w Izbie przewagę, oświadczono natenczas wyraźnie, że istnienie peryodycznego druku, nie wynika ze brzmienia artykułu 8 ustawy konstytucyyney. Mówią zatém inne poźnieysze prawa, poddaiące gazety pod warunki stawienia kaucyi. Teraz więc, N. Panie, zachodzi tylko pytanie: iakim sposobem ów powrót do ustawy i do prawa z d. 21 październik 1814, da się uskutecznić. Ważność dzisieyszych okoliczności, iuż to pytanie rozwiązała. Nie trzeba się uwodzić. Już dziś nie zostaiemy więcey pod warunkami rządu reprezentacyynego. Zasady, podług których rząd taki zaprowadzony został, nie mogły zostać nietykalnemi pośrzód zmian politycznych. Burzliwe gminowładztwo, które się aż do praw naszych wcisnęło, dąży dziś do tego, aby się postawić w mieyscu prawey władzy. Rozrządza większością wyborów przez swoie gazety i przez liczne związki. Opierało się, ile w mocy iego było, prawemu wykonaniu główney prerogatywy służącey Koronie, to iest, rozwiązanie Izby reprezentantów. Już z tego samego względu prawo zasadnicze iest podkopane. Ty ieden tylko, Królu, masz moc przywrócenia i utwierdzenia ustawy na dawnych podstawach. Prawo i obowiązek utrzymania ustawy, iest nieoddzielnym przymiotem władzy naywyższey. Żaden rząd ostaćby się nie potrafił, gdyby mu nie służyło prawo mieć staranie o swém bezpieczeństwie. Ten przywiley dawnieyszy iest nad wszelkie prawa: bo spoczywa w przyrodzeniu rzeczy. Te są, N. Panie, maxymy, które czas uświęcił, a głos wszystkich publicystów Europy stwierdził. Atoli masz W. K. Mość pewnieysze za sobą przyznanie, a tém iest sama ustawa konstytucyyna. Jey artykuł 14 przyodział W. K. Mość mocą dostateczną, nie i do zmiany naszych instytucyy, ale do ustalenia i ugruntowania tychże. Nieodzowna konieczność z wykonaniem naywyższey władzy spoźniać się nie dozwala. Nadeszła chwila, w którey należy uchwycić się środków, odpowiednich duchowi ustawy, lecz będących za obrębem prawnego po-

DODATEK

Wilno dnia 8 Sierpnia v. s. 1830 roku.

Podrady.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet Wodney Kommunikacyi niniejszém wzywa życzących i maiących dostateczne ewikcye, na targi w tym Komitecie odbywać się maiące w dniach 11, 12 i 15 miesiąca sierpnia, na dostawę dla pierwszey Dyrekcyi robot Windawskiey Wodney Kommunikacyi co dzień po 25 koni do machin do rozcierania cegły i kamieni wapiennych oraz do bębnow dla rozcierania roztworu wapiennego, iakowa robota trwać będzie do nastania zimy.

Za Sekretarza Masłow.

---

1 Ryzki Komitet Ekonomiczny wodney kommunikacyi niniejszém wzywa życzących 1) dostawić 100 sążni kubicznych kamienia dzikiego na tamę łączącą Fortkometską Dambę ze stokiem twierdzy Dynamundzkiey. 2) Wyłożyć odsyp od brzegu rzeki wynoszący 250 sążni kwadratowych kamieniem dzikim ze mchem we trzy rzędy; materyały te ma dostarczyć sam podradczyk. 3) Przewieźć balast wyładowywany z okrętów do Rygi przychodzących w miarę jego przywożenia do 1000 sążni kubicznych od domu obwachowego, znaydującego się na Fortkometskiey Dambie do robiącey się tamy i wziąć mnieyszą za tę robotę opłatę od żądaney przez podradczyków 16,500 r. Jakowi życzący zechcą się jawić na ostateczny przetarg w d. 9 sierpnia z należytemi i dostatecznemi ewikcyami.

Za Sekratarza Masłów.

---

1 Kommissya Ryzkiego Kommissoryackiego Depo ogłasza, iż w niey naznaczone są targi roku teraźnieyszego w dniach 7, 12 i 17 a przetarg 24 miesiąca września, na przewózkę rzeczy wysyłanych przez nię do woysk do iey zaopatrywania należących od 1 lutego 1831 do 1 lutego 1832 roku, z zastrzeniem, ażeby życzący podjąć się przewozki rzeczy, przybywali dla targow w dniach wymienionych z dostatecznemi prawnemi ewikcyami, zawieraiącemi się w materyałach niepalnych na 30,000 rubli assygnacyami i świadectwami na prawo handlu.

---

1 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w mieście Wileyce zamierzono zreperować znayduiący się tam na rzece Pleśniance most za summę wyliczoną podług śmiety 777 rub. 20 kop. ass. zaczém życzący, podjąć się wyżey wyrażoney reparacyi, zechcą przybyć na targi, z prawnemi ewikcyami, na pierwsze dwa terminy, a mianowicie: pierwszy 11, drugi 12, sierpnia t. r. do Wileys. Pttu Ziem. Sądu, a na trzeci ostateczny 4 września i dla przetargu 5 dnia września tegoż r. do Mińskiey Izby Skarbowey, gdzie za przybyciem objawione będą życzącym kondycye i śmieta. Lipca 29 1830.

Stołanaczelnik Siemienow.

---

1 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w Bobruyskim Powiecie nayduiąca się pod miasteczkiem Hłuskiém staynię zamierzono wyreparować za summę wyliczoną podług śmiety na 1078 rub. 25 kop. assyg.; zaczém życzący podjąć się wyżey wyrażoney reparacyi zechcą przybydź na targi z prawnemi ewikcyami na pierwsze dwa terminy a mianowicie: pierwszy 12 i drugi 13 sierpnia t. r. do Bobruyskiego Ptgo Ziem. Sądu i na trzeci ostateczny 3 września a dla przetargu 4 d. tegoż września 1830 r. do Mińskiey Izby Skarbowey, gdzie za przybyciem objawione będą życzącym kondycye, śmieta i plan. Lipca 29 1830 r.

Sekretarz F. Arcimowicz.
Stołanaczelnik Siemienow.

---

1 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w m. Słucku zamierzono pobudować nową na około tamecznego mieskiego ostrogu palisadę z czterma żelaznemi w oknach tegoż ostrogu kratami za summę wyliczoną podług śmiety 1358 rub. ass.; zaczém życzący podiąć się pomienionego pobudowania zechcą przybydź z prawnemi ewikcyami do Mińskiey Izby Skarbowey na targi na terminach; pierwszym 2, drugim 3, trzecim 4 i dla przetargu 5 d. września t. 1830 r. gdzie za przybyciem objawione będą życzącym kondycye, śmieta i plan. Sierpnia 2 dnia 1830 r.

Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Felicyan Arcimowicz.
Stołanaczelnik Siemienow.

Wezwanie sukcessorów.

1 Od Rządu Dyecezalnego Wileńskiego ogłasza się, iż w roku teraźnieyszym dnia 26 marca, w powiecie Wiłkomierskim w Gubernii Wileńskiey, zszedł z tego świata Xiądz Józef Czechowicz Pleban Bolnicki. Z niektórych papierów są ślady, że urodzony był w Dyecezyi Żmudzkiey w parafii Sałantskiey. Pozostała po nim szczupła ruchomość, urzędownie zlicytowana, a pieniądze ztąd zebrane, zlokowane są u JX. Matusewicza plebana Żmuydeckiego. Wzywają się Sukcessorowie zmarłego Xiędza Czechowicza, aby z dowodami o prawném należeniu do sukcessyi przybywali do plebanii Bolnickiey, gdzie znaydą całą wiadomość o pozostałości i interessach do zaspokojenia. Sierpnia 6 dnia 1830 roku.

Sekretarz X. Wincenty Jezierski.

Licytacya.

1 Magistrat Miasta Wilna na wypuszczenie przez publiczną Licytacyą od dnia 29 następnego miesiąca septembra domow w wiedzy onego zostaiących, a mianowicie Daniela Bukszy przy ulicy Wieleńskiey pod NN. 408 i 703, Leykow przy ulicy Portowey pod N. 1141, i żyda Mowszy Joffe na Snipiszkach pod N. 953 położonych w arędę, termina 14, 18 i 20 teraźnieyszego miesiąca augusta przeznaczywszy; przez niniejszą awizacyę wzywa życzących wziąć takowe domy w arędę, aby na oznaczone termina iawili się do Magistratu Wileńskiego dla należenia do licytacyi. Roku 1830 augusta 5 dnia.

Marcin Straus Burmistrz Mias. Wilna.
Kazimierz Degutowicz Regent M. W.

1 Magistrat Miasta Wilna na wypuszczenie przez publiczną licytacyą od dnia 29 następnego msca septembra domow w wiedzy onego zostaiących, a mianowicie Słuckiego na Zarzeczu pod N. 587, 588 i 589, Hahnow przy ulicy Zamkowey pod N. 105, Grzybowskich przy ulicy Zarzeczney pod N. 548, i Zelmana Sakiera przy ulicy Żmudzkiey pod N. 357, położonych, w arędę, termina 16, 18 i 19 teraźnieyszego męca augusta przeznaczywszy; aby życzący wziąć te domy w arędę na oznaczone termina dla należenia do licytacyi do Magistratu Wileń. iawili się, w tym celu, czyni nnieyszą awizacyą. Roku 1830 miesiąca augusta 7 dnia.

Adam Goławski P. Burmistrz.
Kazimierz Degutowicz Regent M. W.

---

1. Za rozmaite należności Skarbowe, znaydujące się pod zawiadywaniem Opieki Szlacheckiey Powiatu Wileńskiego, domy w Mieście Wilnie położone, a mianowicie: Sędziego Byczkowskiego, Rzeczywistey Radczyni Stanu Lachnickiey, Zieńkowiczow, Generałowey Vietinghoff, zmarłego Assesora Sądu Głównego Morawskiego i dwa domy z ogrodem b. Dworzanina Skarbu Lit. Tomasza Korwella, będą się oddawać w arędę roczną z publiczney Licytacyi w Sali Sądu Ziem. Wileń. na sessyach po obiednich w dniach 19, 20, 21 i ostatecznym 25 idącego miesiąca sierpnia; życzący wziąć powyższe domy w roczną arędę, zechcą jawić się w oznaczonych terminach na sessye opieki z prawnemi ewikcyami, gdzie i o warunkach przedugodnych w każdym czasie, jak równie i w Kancellaryi teyże Opieki dostateczne pojaśnienie powziąć będą mogli. Wilno 1830 roku sierpnia 2 dnia.

(Podpisano): Prezes Opieki Marszałek Wileński Dworu JEGO CESARSKIEY MOŚCI Kamerjunkier i Kawaler.
Za Sekretarza Józef Karwowski.

Publiczna przedaż.

1 Mohilewska Izba Powszechney Opieki ogłasza, iż w niey we cztéry miesiące od poźnieyszego wydrukowania w gazetach, będzie się przedawać oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu majątek, obywatela Pawła Żylińskiego w Babinowickim powiecie we wsi Sołonce 28 rewizyynych dusz ze wszystkiemi przynależytościami, zinwentowane za niepłacenie za pożyczkę długu.

Sekretarz Sofronowicz.

1 Mohilewska Izba Powszechney Opieki ogłasza, iż w niey, we cztéry miesiące od poźnieyszego wydrukowania w gazetach, będzie się przedawać oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu przez obywatelki Johannę i Kazimirę Bułharynowe, majątek ich w Klimowickim powiecie we wsiach, Nowym Pieślatinie 51, i Starym Pieślatinie 53, w ogóle 104 rewizyynych dusz ze wszystkiemi przynależytościami.

Buchalter Ciechan.

---

1 Mohilewska Izba Powszechney Opieki ogłasza, iż w niey we cztéry miesiące od poźnieyszego wydrukowania w gazetach będzie się przedawać oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu majątek Obywatela Jana Wołka, w Mścisławskim powiecie, we wsiach Warnowinie 21, i Padernie 3, w ogóle 24 rewizyynych dusz, ze wszystkiemi przynależytościami, za dług Izbie do 4,050 rubli.

Sekretarz Sofronowicz.
Kancellarzysta Onoszko.

---

1 Mohilewska Izba Powszechney Opieki wzywa przez ninieysze ogłoszenie życzących, do kupna oddanego na ewikcyą za uchybieniem terminu przez obywatela Felixa Newinskiego majątku jego, w Czerykowskim powiecie; w siole Lachach 12 rewizyynych męzkiey płci dusz włościan, ze wszystkiemi ich siemienistościami, własnością i przynależytościami, na terminy teraźnieyszego 1830 roku, listopada 19, 22 i 25 dnia.

W obowiązku Sekretarza M. Sofronowicz.
Kancellarzysta Połaheyko.

---

1 Mohilewska Izba Powszechney Opieki wzywa życzących, do kupna oddanego na ewikcyą za uchybieniem terminu majątku obywatela Gierarda Bykowskiego, w Rohaczewskim powiecie we wsiach Budzie 61, Lebiedziewce, 28 i Słobodce podgórney 4, w ogóle 93ch dusz męzkiey płci zapisanych w ostatniey rewizyi z nowo-narodzonemi, na terminy teraźnieyszego 1830 roku listopada 19, 22 i 25 dnia.

Sekretarz Sofronowicz.
Kancelarzysta Połaheyko.

---

1 Mohilewska Izba Powszechney Opieki wzywa życzących, do kupna oddanego na ewikcyą za uchybieniem terminu przez obywatela Józefa Matusiewicza maiątku iego, w Orszańskim powiecie we wsi Czuwatowie 7 męzkiey płci dusz rewizyynych włościan ze wszystkiemi ich siemienistościami, własnością i przynależytościami, na terminy teraźnieyszego 1830 roku, listopada 19, 22 i 25 dnia.

Sekretarz Sofronowicz.

1 Mohilewska Izba Powszechney Opieki wzywa życzących, do kupna oddanego na ewikcyą za uchybieniem terminu przez obywatela Jana Podberezkiego maiątku iego, w Czerykowskim powiecie we wsi Kisielewce 50 męzkiey płci dusz rewizyynych włościan, ze wszystkiemi ich siemienistościami, własnością i przynależytościami, na terminy teraźnieyszego 1830 roku listopada 19, 22 i 25 dnia.

Sekretarz Sofronowicz.

Uwiadomienie.

1. Niżey podpisana w imieniu własném i z mocy sobie służących plenipotencyy niniejszém zawiadamiam, iż mając dla całego rodzeństwa rekognoskowaną, dekretem Sądu Głównego 2 Departamentu summę rub. sr. 300 na massie funduszu Frolandow, takową summę skutkiem zawartych układow przelałam na rzecz Star. Leyby Assa, ale gdy jeszcze nie mogę powziąć wiadomości o dalszych braciach moich Karolu i Benedykcie Szpitzbartach, o których już lat kilkanaście nie słyszałam i czyli są w życiu niewiem, to do ukończenia tego interessu wiadomość

jest nieodbicie potrzebną; przeto, jeżeli zostaią Karol i Benedykt Szpitzbartowie w życiu, raczą w ciągu trzech miesięcy do Magistratu Miasta Wilna lub do mnie mieszkaiącey przy familii w mieście Wilnie dla rozrachunku się zgłosić, bowiem w przeciwnym razie uważani będą za zmarłych lub za zrzekaiących się wszelkich wpływow do pomienionego interessu. Wilno dnia Augusta 1830 r.

Izabella Szpitzbartt.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 7 sierpnia. Cenzor L. Borowski.

Zgubiony koszyk z kałamarzykiem.

1 JW. Teressa Jelska Podkomorzanka zgubiła w drodze od Mińska o 5 wiorst między Grodkiem a karczmą Żaciną, koszyk z kałamarzykiem oszyte razem w ręcznik pod znakiem T. J. N. 4, w którym tartech z papierami i różnemi małemi rzeczami. Właścicielka onych uprasza, ktoby znalazł, niech złoży u żyda Judki Podradczyka, w Mińsku na ulicy Zborowey pod N. 99, a odbierze nadgrodę przyzwoitą.

Wolno drukować. Policmeyster Chrząstowski.

Włoczęgi.

1 Od Borysowskiey Mieskiey Policyi ogłasza się, iż w m. Borysowie wzięty człowiek Wasilij Iwanow syn Dimidczenko powiadaiący się bydź rodem z Krzemieńczuckiego Powiatu Gubernii Połtawskiey, miasteczka Mielnikowa, obywatela Jakóba Siemienowicza Lubarskiego włościaninem, maiący od urodzenia 24 lat, i następuiące przymioty: wzrostu 2 arszyny i 3 wierszki, twarzy białey, oczu błękitnych, włosow na głowie ciemnorusych, brodę i wąsy goli, na głowie na zatyłku mała brodawka, który człowiek zostaie w Borysowskim mieskim ostrogu i przeznaczono uczynić odpowiednie iego powiadaniu sprawkę, o czém i pisano tegoż dnia do Gubernii Połtawskiey do Krzemieńczuckiego Niższego Ziem. Sądu. Czerwca 20 1830 r.

Horodniczy Korzeniew.

Kancelarzysta Żyżniewski.

---

1 Kupne w zeszłym roku ludzie od Kapitana i Expedytora poczty Sieńskiey Gubernii Mohylewskiey W. Wincentego Gruzdzia, iako to: Pilip Sciepanow z żoną Tacianą i czterma synami w przeszłym miesiącu czerwcu roku teraźnieyszego zabrawszy dwoie koni właściciela niżey piszącego się, pieniędzy gotowych i wiele rzeczy, i oraz iak się dowiaduie, zdobywszy ieszcze koni cudzych z maiątku moiego Michałpol zwanego w powiecie Sieńskim Gubernii Mohylewskiey leżącego, zbiegli i nie ma pewney wiadomości, w którą się stronę udali, tylko iak wieść niesie rzucić się musieli w Gubernią Orłowską, gdzie córka pomienionego Pilipa wydana za mąż za mieszczanina i kupca czyli kramarza w témże mieście Orłowie żyiącego, a druga córka przedana Smoleńskiey Gubernii w mieście Smoleńsku Vice-Gubernatorowi Cichomirowu, tego to Pilipa i żony iego familia, czyli rodzeństwo żyią w teyże Orłowskiey Gubernii w Uiezdzie małoarchanielskim u obywatela Jazykowa: przymioty tych zbiegłych ludzi takie: oyciec sam herszt Pilip Sciepanow rostu sporego, suchey, pociągłey twarzy, blondyn, ruskim ięzykiem, iak on tak żona i dzieci iego mówią. Rzeczony oyciec Pilip więcey lat 50 toż i żona iego niskiey urody tyleż lat mieć mogą, starszy ich syn Dmitry lat 20 w kuczerskim odzieniu, szewc twarzy okrągłey, włosy czarne, bez wąsow, drugi Alexander krawczuk lat 15, twarzy ospowatey w surducie ciemno-zielonym, trzeci Iwan lat 12 u-miesiący pisać, czwarty Ihnat lat 9, przystoyne chłopcy, włosow rusych.

Uprasza się przez ninieyszą awizacyą, aby za dostrzeżeniem takowych ludzi oddać ich do naybliższego sądownictwa, dla przesłania mi onych przez policyą do sądowego miasta Sienna Gubernii Białorusko-Mohylewskiey z prośbą zaawizowania w Gubernią Orłowską 1830 roku miesiąca lipca 26 dnia.

Józef Brzostowski Sędzia Ziemski Powiatu Sieninskiego i Kawaler.

Wolno drukować w Wilnie 5 sierpnia 1830 M. Oczapowski Cenzor.

Pozew.

Wedle ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

1 Urodzonym Domicelli z Turowskich matce Maiorowey z dokładem prawney opieki, Ignacemu Porucznikowi odstawnemu, Alexandrowi Porucznikowi w służbie Woysk Rossyyskich zostaiącemu synom Kozłowskim, oraz Ludowice z Kozłowskich Bonowskiey w assystencyi iey męża wspólnemu rodzeństwu, pozew edyktalny w mieyscu powtórney exekucyi, przed Sąd Ziemski Pttu Słonim. na kadencyą oktobrową w roku teraźn. 1830 sądzić się maiącą lub po niey następną na skutek dekretu remissyynego Sądu Głłgo Litto Gubernii Grodzieńskiey 2go Departamentu prae instancya obżałnych uzyskanego z powództwa urodzoney Anny z Dybowskich 1mo Buszczyńskiey ad praesens Kiersnowskiey b. Prezydentowey sądow apellacyynych Granicznych Pttu Nowogr. w assystencyi męża swoiego działaiącey, z odniesieniem się do zaszłego procederu i uprzedniego pryncypalnego pozwu, wynosi się o to: iż obżałni Ignacy i Alexander Kozłowscy wspólnie z obżałną siostrą Bonowską utworzywszy napastną pretensyą do żałcey primi voti Buszczyńskiey ad praesens Kiersnowskiey, pozwaliście do Ziemstwa Pttu Słonimskiego o summę 20,000 zł. testamentem zeszłey Wiktoryi z Turowskich Buszczyńskiey sobie zapisaną a z maiątku ś. p. Franciszka Buszczyńskiego Szam. Dworu Polgo ieszcze w roku 1803 opłaconą, o czém następne udowodniaią annexa, primo: że w tymże 1803 roku apryla 3 dnia, Woyciech Kozłowski Maior za przyznaną ewikcyonalną plenipotencyą od obżałnych Domicelli z Turowskich Kozłowskiey swey żony a matki obżałnego rodzeństwa iako pełnomocny plenipotent, mąż, oyciec i naturalny dzieci obżałnych Kozłowskich opiekun, tak dla swey żony tymże testamentem zapisaną summę 30,000 zł. pol. iako też i te zł. 20,000 iednymże testamentem, nieletnim na ówczas obżałnym Kozłowskim od ciotki ich ś. p. Wiktoryi Buszczyńskiey, a siostry ich matki przeznaczoną za porozumieniem się w tey mierze z exekutorem testamentem oznaczonym zeszłym Chorążym Słonim. Ignacym Wołłowiczem, iednoczasowie podniosł, i zatrzymania iakowych summ, w stopniu żony i ewiktorki, za własnosć dziecinną iako plenipotent, a w stopniu dzieci, iako naturalny opiekun, formalnie zakwietował, 2do za doyściem lat starszego z synów Kozłowskich w 1804 roku matka z tymże

dorosłym lat synem, takową całkowitą summę na zastawę folwarku Karpowki u Xiążąt Sapiehow lokuiąc, w prawie zastawnym z potrzeby rozdystyngwowania w jakiey proporcyi do aktorstwa czyiego, taż summa należała, pochodzenie ilości 20,000 zł. z przeznaczenia testamentowego Buszczyńskiey ciotki swoiey obżałni poiaśniliście, i ten akt ztwierdziliście do folwarku Karpowki intromissyą, 3tio że przy wyyściu za mąż swey siostry obżałney Bonowskiey na cel iey wyposażenia podnosząc część summy przeszliście na dokument obligacyyny Xiążąt Sapiehow, tak rzeczywiście zatém obżałnym będąc przekonani, że dar od ciotki im uczyniony, przez czas ominionych dwóch dawnościow ziemskich, iuż się w ich ręku znaydował od samego ś. p. Franciszka Buszczynskiego wypłacony, targnęliście się napastnym procederem prześladować żałcą wszelkiego po tymże ś. p. Buszczyńskim iako powtórną iego żonę z prawa testamentowego właścicielkę i aktorkę zapisu, i aktorkę pozostałego funduszu, usiłuiąc iey spokoyność przyznanemi tranzaktami i solennością praw ugruntowaną, nie pomni, iż zeszła Wiktorya pierwsza tegoż ś. p. Buszczyńskiego żona a obżałch rodzeństwa ciotka, pozwaney zaś Domicelli Kozłowskiey rodzona siostra Buszczyńska, nie miała z domu żadnego wyposażenia i osobistego funduszu a tylko ze wspaniałego daru od męża dla siebie uczynionego, zrobiła obżał. siestrze swey i iey dzieciom na 50,000 złotych zapisy z tém wszystkiém taką koleią wspomożone rodzeństwo Kozłowskich, gdy w mieyscu wdzięczności, po zeyściu ś. p. Buszczyńskiego, z właścicielką pozostałych po tymże ś. p. Buszczyńskim, wszelkich funduszow, dziś proceduiącą Kiersnowskę, rozwinęła w Sądzie Ziem. Słonim. sprawę o summę zł. 20,000 od ciotki im zapisaną iakoby ieszcze należną za przypadnieniem aktoratu z regestrow summaryynych po złożeniu przed Sądem ze strony żał. od oyca i opiekuna obżałgo rodzeństwa Kozłowskich z odebrania przerzeczoney zapisaney im przez ciotkę Buszczyńskę całkowitey summy formalney kwietacyi i wielu innych przyznaniem wspartych tranzaktow, sprawa ninieysza iako z rodzaiu swoiego kognicyyna, dekretem tegoż Sądu Ziemskiego Słonim. do regestru cywilnego odesłaną została, naówczas obżałni nie kontentuiąc się tym wyrokiem o poprawę onego pociągneliście żałcą do Sądu Głgo 2go Depart. Guber. Litsko Grodzieńskiey, który na instancyą samychże obżałnych naznaczaiąc rozprawę z regestru summaryynego, przy dozwoleniu stronie pozwaney użycia wszelkich środkow, przez dylacye i komportacyą na obronę w rzeczy potrzebnych, cały process do Ziemstwa Słonimskiego na powrót odesłał. Po takiey kolei nie pozostało obłm Kozłowskim iak tylko kontynuować rozpoczęty process, którego popierania gdy zaniechali a żałca niesłuszność onego przez oczewisty wyrok udowodnić ma w zamiarze i expensa procederowe na obżałnych z powodu niesłusznego przez nich do prawa pociągania, poniesione uzyskać przedsięwzięła przez pozew edyktalny po obżłch iako w wielkim Xięztwie Litewskim osiadłości niemaiących, do Sądu Ziem. Słonim. w celu ukończenia z niemi rozprawy, powołała i niestawaiących w dniu 29 9bra roku przeszłego, wzdać na upad w rzeczy, oraz banicyą doczesną i wieczną, ze stopnia processowego, a na infamią iako po dekrecie remissyynym Sądu Głgo Litgo przymuszoną została; przewodząc zaś process do ostateczney konkluzyi, za przypadnieniem sprawy z pozwu w mieyscu exekucyi wyniesionego w dniu 12 iunii 1829 roku podobnież iterum iterumque na banicyą doczesną atque iterum wieczną i infamią wzdać siebie dopuściliście i przeto idąc żałca deltrka ku ostatecznemu ich pokonaniu zakłada prośby w przyyściu ostatecznym, ante omnia: aprobaty dekretow kontumacyynych daią w górze pomienionych a na upewnienie ewikcyonalnego funduszu skutkiem plenipotencyi od matki obżałch Kozłowskich mężowi zeszłemu Maiorowi Kozłowskiemu dnia 8 marca 1803 r. ewikcyonalnie wydaney, na zdjęcie kapitału 20,000 zł. od siostry Buszczyńskiey dzieciom iey obżłm Kozłowskim zapisanego wydaney. O zasądzenie na teyże obżał. Kozłowskiey komportacyi pod przysięgą wszelkich dokumentow, obligow, testamentu zeszłego Woyciecha Kozłowskiego, iako też prawa zastawnego, na folwark Karpowkę w Gubernii Wołyńskiey Xiążąt Sapiehow, w którym i summa obżłch Kozłowskich rodzeństwa, iest poiaśniona; również o uznanie komportacyi na Ur. Bonowskiey wszystkich tranzaktow, wyiaśniaiących ile posagowey summy wzięła od matki z pod ewikcyi plenipotencyą opisaney, na obżłch braciach Ignacym i Alexandrze Kozłowskich o komportacyą ich metryk, o uznanie dobrze osiadłey po nich paręki, na cel zabezpieczenia wydatkow prawnych poniesionych i ponieść się mogących, w samey zaś sprawie o znikczemnienie i umorzenie napastney o summę 20,000 zł. pretensyi, przez oyca obżłch rodzeństwa Kozłowskich iako naturalnego i bezpośredniego podług ustaw opiekuna iuż odebraną i zakwietowaną, o przyięcie wszelkich dowodow i odwodow, z uznaniem onych dla żałcey bliszości, o zasądzenie expensow prawnych z wolną pozwu poprawą. Pisan roku 1830 mca iulii 31 dnia.

Roku 1830 mca iulii 31 dnia, Woźny niżey podpisany zeznaię iż kopią tego pozwu z ninieyszym autentykiem zgodną w sprawie JW. Anny z Dybowskich Kiersnowskiey byłey Prezydentowey Sądow apellacyynych Gran. Ptu Nowogr. po WW. Domicelę z Turowskich Maiorowę matkę Ignacego Porucznika odstawnego, Alexandra Porucznika w służbie czynney Rossyyskiey braci rodzonych Kozłowskich, oraz Ludowikę z Kozłowskich Bonowskę siostrę iako w Wielkim Xięztwie niemaiących osiadłości, do drzwi Sądowych w mieście powiatowym Słonimie na dniu dzisieyszym przybiłem, sam autentyk do opublikowania onego po trzykroć w Gazecie Kuryera Litgo do expedycyi Gazet Wileńskich przesłałem, o podaniu zaś niniey szego pozwu przed Sąd Ziemski Ptu Słonim. w aktach Sądowych tegoż Powiatu zeznanie zapisałem.

Hilary Kazimirski Woźny Ptu Słonimskiego.

Roku 1830 miesiąca iulii 31 dnia. Przed aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemskiemi Powiatu Słonimskiego, stanąwszy osobecnie Woźny wyżey podpisany takowy pozew zeznał. Przyiąłem i że iest zgodno w aktach pod N. 185 świadczę Ignacy Nielubowicz Ziemski Ptu Słonim. Regent.

Wolno drukować, w Wilnie 5 sierpnia 1830. M. Oczapowski Cenzor.

Poprawa Omyłki.

Szpilka zgubiona, o którey ogłoszono w przeszłym Nrze Kur. Lit. i teraźnieyszym iest ze szmaragdem czworograniastym.

DODATEK DRUGI DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 95.

Wilno dnia 8 Sierpnia v. s. 1830 roku.

Ogłoszenia po raz 2gi i 3ci.

Arenda.

2 Kamienica w mieście Wilnie przy ulicy Łotoczek N. 101 oznaczona, w którey dotąd Instytut medyczny lokował się iest do zaarendowania od dnia 1 septembra 1830 roku; ktoby chciał ią zaarendować, niech się zgłosi do właścicieli mieszkaiących w Klinikach uniwersyteckich.

Wolno drukować, Policmeyster Chrząstowski.

Sądy Exdywizorskie.

2 Roku 1830 iunii 17 dnia Sąd Taxatorsko-Exdywizorski funduszu W. Antoniego Chomińskiego b. Kapitana W. P. za remissą ziemstwa Szawelskiego w roku 1817 iulii 16 we wsi Tuczach tegoż W. Chomińskiego w Ptcie Szawelskim położoney rozpoczęty w dniu dzisieyszym, kontynuacyą teyże sprawy Exdywizorskiey do dnia 13 oktobra idącego roku odłożył, i Sądy swe do miasta Powiatowego Szawelą przeniosł, o czém zaś aby strony interessowane wiedziały, i przed wzięciem do namowy oczywistey sprawy, stosunki swe wszelkie do funduszu pomienionego W. Chomińskiego ściągaiące się temu Sądowi przedstawiły, gdyż w przeciwnym razie, nieoddane pod rozbior amissyi ulegną, przez niniejszą trzykrotną awizacyą zawiadamia.

Prezyduiący Exdywizor Sędzia Ziem. Szawelski Jan Narbutt.

Jan Stankiewicz b. Pisarz Ziem. Pttu Szawels. i Exdywizor.

Józef Buszyński były Sędzia Grodzki, i Chorąży Pttu Szawels. Exdywizor.

Wincenty Stankiewicz Regent Sądu Exdywizor.

Podrady.

3 Za Rozkazem JEGO CESARZEWICZOWSKIEY MOŚCI, Polowa prowiantska Kommissya Oddzielnego Litewskiego Korpusu, obwieszcza niniejszém: iż na dostawę prowiantu dla Korpusów, Oddzielnego Litewskiego i Rezerwowego, Woysk zostaiących pod Dowództwem JEGO CESARZEWICZOWSKIEY MOŚCI, tudzież 1 iey Huzarskiey Dywizyi, od dnia 1go stycznia 1831, do dnia 1go stycznia 1832 roku, przeznaczone są następne licytacyyne termina: w Białymstoku i Mińsku $\frac{1}{13}$, $\frac{5}{15}$ i $\frac{4}{16}$ listopada, dobicie targow $\frac{6}{18}$, $\frac{7}{19}$ i $\frac{10}{22}$ listopada; w Wilnie, Grodnie i Zytomierzu $\frac{6}{18}$, $\frac{7}{19}$ i $\frac{10}{22}$ listopada, dobicie targów $\frac{11}{23}$ $\frac{12}{24}$ i $\frac{13}{25}$ listopada; w Warszawie $\frac{11}{23}$ $\frac{12}{24}$ i $\frac{13}{25}$ listopada, dobicie targów $\frac{14}{26}$, $\frac{17}{29}$ i $\frac{18}{30}$ listopada bieżącego 1830 roku. Targi agitowane będą: w Warszawie w Polowey prowiantskiey Kommissyi, w Białymstoku w Obwodowym Rządzie, a w Wilnie, Grodnie, Mińsku i Żytomierzu w tamecznych Skarbowych Izbach.

Na powyższe termina wzywa się życzących targować się, aby przybyli z prawnemi kaucyami, na ten raz piątą część przeciwko podradowey summy wynoszącemi.—Zadatki wydane niezwłócznie zostaną po zawarciu kontraktów, także do piątey części podradowey summy i za osobną kaucyą, z tym dodatkiem: że ieżeli pozwolą okoliczności, zadatkowa summa zostanie wydaną i do trzeciey części. Plan i kondycye na mocy których będą agitowane targi i dostawy, są iuż przesłane Skarbowym Izbom, i w nich publicznie ogłoszone będą; a wykazy o potrzebie ilości produktów, natychmiast tamże kommunikowane zostaną. Oprócz tego, tenże plan i kondycye rozesłane zostały do każdego Powiatowego Marszałka, wzwyż wspomnionych Guberniy, gdzie każdemu maiącemu chęć wchodzić w targi, wolno ie przeyrzeć. Nadto można każdego czasu przeyrzeć takowy plan i kondycye, w Warszawie w Polowey Prowiantskiey Kommissyi.

Oryginał podpisali:

Prezes Kommissyi, 4tey Klassy *Skrebicki.*

Członek Kommis., 7mey Klassy *Bułatowicz.*

Członek Kommis., 7mey Klassy *Kaczkowski.*

9tey Klassy *Bielajeff.*

3 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Kommunikacyi niniejszém wzywa życzących, z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami na targi w nim 7, 8 i 9 dnia następuiącego msca sierpnia odbyć się maiące, na dostawę dla robot III Dyrekcyi Windawskiey wodney kommunikacyi 200 sztuk grabowych bierwion długości 1 sążeń, grubości 7 do 8 wierszkow, z przyięciem taniey ceu iuż odkrytych po 4 rub. ass. za każde bierwiono.

Za Sekretarza Masłow.

Sądy Exdywizorskie.

3 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dla usatysfakcyonowania wierzycieli W. Stanisława Bitowta Prezyd. Grodz. Upit. remissą Sądu Ziem. Upitskiego ustanowiony, w dniu 18 iulii roku bieżącego zebrał się w maiętności konkursowey Wodoktach, a po spełnioney inwentacyi wszelkich funduszow, ustanowieniu administracyi, naznaczeniu ogólney komportacyi, przez wszystkich do sprawy wpływać mogących, do aktowey Ziem. Upit. Sądu Kancellaryi na dzień 18 augusta, i po rozwiązaniu wszelkich wniesień; czynność ostateczną na dzień 22 7bra tegoż roku iuż do miasta sądowego Poniewieża, odłożył. Przez teraźnieysze zaś ogłoszenie, wzywa wszystkich w tey sprawie interessowanych, do stanności na powyższy termin, i że na zamilczane stosunki, wieczną zapisze amissyą, zapowiada. Dano w Wodoktach 1830 roku miesiąca iunii 19 dnia.

Jan Olechnowicz Ziemski Upit. i Exdyw. Prezyd. i Kawaler.

Tomasz Eydrygiewicz Sędzia Ziem. Upit. i Exdyw.

Floryan Wereszczyński Sędzia Ziem. Upit. i Exdywizor.

Włoczęgi.

3 Od Ihumeńskiego Niższego Ziemskiego Sądu ogłasza się, iż w Ihumeń. powiecie zatrzymany człowiek Zachary Amiljana syn Cichanowicz, powiadaiący się bydź rodem z Witebskiey gubernii Lepelskiego powiatu, wsi Pachomicz, obywatela Hornowskiego, włościaninem maiący od urodzenia lat 23 i następne przymioty: wzrostu 2 arszyny i 2 wierszki, twarzy pełney piegowatey, oczu karych, włosow ciemnorusych, mówi czysto, że pomieniony człowiek zostaie w Ihumeńskiey turmie i przeznaczono odpowiednie iego relacyi zabrać sprawkę, o czém pisano do Lepelskiego Niższego Ziemskiego Sądu. Maia 8 d. 1830 r.

Assesor Gieczewicz.

---

3 Od Rzeczyckiego Niższego Ziemskiego Sądu ogłasza się w podwładnym temu Sądowi Powiecie zatrzymany człowiek Grzegorz Jakuba syn Kuźmien powiadaiący się bydź rodem z Woroneżskiey Gubernii i onego Powiatu z sioła Tymomowni obywatela Wasilia Jurewicza Pomeroncowa włościaninem maiący od urodzenia 27 lat. Przymiotow następnych: wzrostu średniego, włosow na głowie, bakenbardach, brodzie i brwiach małych światłorusych, twarzy czystey, oczu karych, że pomieniony człowiek zostaie w Rzeczyckim mieskim ostrogu od 29 czerwca i o zabraniu o nim sprawki z tego Sądu pisano do Woroneżskiego takowego za N. 5,542 czerwca 30 d. 1830 r.

Assesor Alexander Szyło.
Sekretarz Andrzey Chitun.

Znaleziony grzebuszek.

3. Na drodze z Wilna do Łoznik znaleziony został męzki Grzebuszek Szylkretowy; właściciel więc onego z przyzwoitemi dowodami ma się jawić po odebranie do JW. Policmeystra.

Wolno drukować Policmeyster Chrząstowski.

Szpilka zgubiona.

3. Dnia 2 tego miesiąca zgubiona została Szpilka złota ze złotym kwadratowym, około sklepu Fiorentyniego. Ktoby ią znalazł upraszа się o oddanie do sklepu Zaycowa w iegoż domu na Zamkowey ulicy, a sowitą otrzyma nagrodę.

Wolno drukować Policmeyster Chrząstowski.

Uwiadomienie.

3 Niżey podpisani z mocy prawa zastawnego marca 16 dnia roku 1827 wydanego na schedę w kamieniey W. Franciszka Rewkowskiego Deput. Oszm. dekretem oczewistym Ziemskim Wilenskim Exdywizorskim roku 1825 grudnia 10 dnia nastałym na Star. Dawidzie Lewinsonie i Morce Szewelowey Klaczkowey Kieniksbergach, otrzymali w r. 1830 maia 1 dnia w Magistracie Wileńskim dekret oczewisty przysądzaiący dla podpisanych summę rub. sr. 1270 z terminem wypłaty oney w dniu 16 7bra r. b.; lecz gdy pomienieni Kieniksbergowie po przewlekłym z nami procederze, rozmaitych ieszcze chwytaią się sposobow do zawikłania satysfakcyi powyższemu dekretowi, i iuż iak daie się słyszeć zamierzaią z różnemi wchodzić w układy dla osłonienia ewikcyi, przeto aby się nikt niewiadomością o powyższym nastałym oczewistym nieapellowanym dekrecie nie składał, a ztąd, w żadne układy ani nabycia nie wchodził, do zyskania uprzedzić mogących tradycye dekretow nie dążył, na fundusz ich wszelki ewikcyi uległy wexlow lub obligow nie brał, ninieyszym się ostrzega, i obok tego zawiadamia się iż iеśli iakiekolwiek okażą się zawarte umowy lub wydane dokumenta lub też zyskane dekreta, takowe w ogólności za zmówne, zmyślone i nieprawne tranzakta uważane będą. Wilno dnia 1 augusta 1830 roku.

Karol Szulc.
Krystyna Szulcowa.

Dozwala się drukować, Wilno 1830 d. 1 sierpnia. Cenz. L. Borowski.

Oświadczenie.

3 Oświadczenie imieniem JWW. i WWJPanow, Józefa Tórczyłły Koll. Assesora i Kawalera, Anny z Tórczyłłów Bakowey Rotm. Józefy z Tórczyłłow Bielikowiczowey Komor. Pow. Nowogrodz., Salomei z Tórczyłłow Woyniłowiczowey Porucznikowey woysk Ross., Balbiny z Tórczyłłów Klewickiey Porucz. woysk Ross., Lucyana, Alexandra, Józefy i Felicyi Danieykow i Danieykowień braci i siostr rodzonych, z Róży z Tórczyłłów Danieykowey rodzących się, Franciszki z Tórczyłłow Kaznowskiey, Petroneli z Tórczyłłów Woytkiewiczowey, i Mikołaia Tórczyłły b. Sędziego Graniczn. Pttu Nowogr. z Maryanny z Rodkiewiczow Tórczyłłowey Łowcz. Ptu Wiłkomir. pochodzących, zapisuie się na JW. Kazimierza Rodkiewicza b. Assesora Sądu Głgo Wileń. 1go Depar. i Kawalera, z powodow następnych: Maryanna z Rodkiewiczów Tórczyłłowa siostra rodzona zeszłych Xiędza Wawrzyńca Rodkiewicza Koadiutora Proboszcza Trabskiego, Wiktoryi z Rodkiewiczow Byszyńskiey, i Xiędza Andrzeia Rodkiewicza Kanonika i Proboszcza Trabskiego, do odzierżenia wszelkiego funduszu po wymienionych osobach pozostałego, należeć była powinna, a w stopniu iey na załuiących delatorow takowa sukcessya drogą naturalnego spadku spłynęła. Tak liczna familia w trzech Guberniach Wileńskiey, Grodzieńskiey i Kiiowskiey zamieszkała, niedostatnia, a w większey części w biednym stanie będąca, o zeyściu swoiey familii osiągnąć rychłey wiadomości, a tém bardziey, assystować zeyściu każdego z osob wymienionych nie mogła. Z tak smutney pozycyi żałcych Assesor Rodkiewicz synowiec Xięży Rodkiewiczow i Byszyńskiey, przedsięwziął zbierać korzyści, i naprzód po zeyściu Xiędza Wawrzynca Rodkiewicza w kapitałach i maiątku ruchomym do 70,000 złotych pol., a po śmierci Wiktoryi z Rodkiewiczow Byszyńskiey bez potomnie zeszłey, złotych pol. do 18,000 także w summach i ruchomym maiątku zagarnął, i prócz tego złotych pol. 5,000 za obligiem od siebie wydanym należne pokwietował, i oblig do siebie zabrał. W ostatku, gdy w roku 1826 iunii 28 d. śmierć Xiędza Andrzeia Rodkiewicza zakroczyła, ośmielony Assesor Rodkiewicz bezprzeszkodném osiągnieniem po Wawrzyńcu Rodkiewiczu i Byszynskiey sukcessyi nego, a w większey części do żałcych należnego maiątku, i milczeniem żałcych delatorow, nie czuły na niedolę braci i siostr swoich cioteczno-rodzonych, maiątek ziemny Tokarzyszki w Gubernii Wileńskiey w ptcie Oszmiań. leżący, z at-

tynencyami, folwark Szokalewszczyznę, schedę po Exdywizyi Łazduńskiey Xiędzu Kanonikowi Rodkiewiczowi dostałą, ogólnie więcey 40 dymow Włościańskich, i obszaru ziemi włok półtorasta, lub więcey, kamienicę w mieście Guber. Wilnie przy Królewskich młynach pod N. 159 położoną, kapitały u różnych osób lokowane, a w rzędzie tych i znayduiące się na obligu pieniądze u samego obżałłgo Kazimierza Rodkiewicza przeszło 80,000 złotych pol. wynoszące, niemniey gotówką złych pol. 6,000 w szkatule znaydzione, srébro, kleynoty, bydło, konie i dalsze żywioły w dwóch fundach maiątku Tokarzyszek, i dwóch duchownych folwarkach, to iest: Trabach i Jaróśmiszkach w znaczney liczbie utrzymywane, cynę, miedź browarną, i inne zapasy krescencyyne, słowem wszelki ruchomy, i nieruchomy maiątek na 500,000 złotych pol. wynoszący, przez ciąg życia Kanonika starannie zbierany, sam ieden gwałtownie i sposobem expulsyynym zabrał. Intraty każdoroczne około 40,000 zł. pol. wynoszące, propinacye z karczem, czynsze, i danie z włościan, oraz dochody puszczowe pobiera, i na swóy użytek obraca, nadto z folwarkow duchownych, za pomocą kommissarza u Kanonika Rodkiewicza byłego, Urodz. Antoniego Andruszkiewicza, ieszcze przed iego zgonem, i po zeyściu, taiąc smierć tegoż Xiędza Rodkiewicza, wszelką pozostałość zabrał, i nic w onych z maiątku Wuia żalących się, a Stryia obżałego dopiero nie ma, z czego wszystkiego żałuiącym należney części udzielić niechce, kiedy więc, ani związki tak bliskiego pokrewieństwa, ani żałiących nieszczęśliwa dola, nie mogła ocucić uspionego w obżałnym ducha familiyney przyiaźni i zgody, a przez to nakłonić do wymiaru dlatychże żałuiących sprawiedliwości przez domowe obliczenie się, zmuszonemi zatém zostaią drogą właściwą processu szukać na obżłnym swoiey własności z prawa natury dla delatorow przychodzącey, i nim w tym względzie przedsięwezmą właściwe kroki, tymczasowie w celu zabespieczenia wszelkiego maiątku po Xiędzu Andrzeiu Rodkiewiczu, i dalszych pozostałego, a w ręku obżałnego Assesora Rodkiewicza znayduiącego się, i zbieranych dotąd intrat, zawiadamiaiąc powszechność oswoim spólnictwie sukcessyi, aby nikt żadnych układow z obżałnym Kazimierzem Rodkiewiczem b. Assesorem Sądu Głgo Wileń. i kawalerem, o maiątki i fundusze z nieraz pomienioney sukcessyi dostałe, iak niemniey i o dalszy iego maiątek ewikcyi podległy, nie czynił; ostrzegaią — i ninieysze oświadczenie do zapisania w akta Ptu Oszmiań. oddaiąc, one trzykrotnie w Gazecie Kuryera Litgo zaawizować postanawiaią. Dat 1830 iulii 24 dnia.

Wolno drukować. w Wilnie 30 lipca 1830. Michał Oczapowski Cenzor.

Obwieszczenie.

3 Stanisław Olechnowicz Prezydent Ziem. Ptu Rosień., Konstanty Masłowski Prezydent b. Z. Zawiley. Ignacy Bielewicz Prezydent Grodz. Rosien., Jan Czyż Pisarz Z. Wilen.

Oznaymuiemy tym naszym urzędowym obwieszczym listem, iako w skutek Remissy Sądu Głgo Wilen. 3 sierp. 1829 r. nastałey oraz rezolucyi tegoż Sądu w roku idącym czerw. 28 postanowioney, my urzędnicy na Sąd rozbiorowy funduszow JW. Marcina Ważyńskiego b. Mar. Oszm. przeznaczeni, w komplecie prawnym do maiętności Piktuszy w Powiecie Oszm. położoney za niedziel 4 od daty ninieyszego obwieszczenia, to iest 28 d. miesiąca tego sierpnia zjedziemy i rozbiorem ostatecznym sprawy zaymiemy się, uwiadamiamy, z ostrzeżeniem iż obwieszczenie pierwsze dnia 14 czerwca imieniem naszym podane, iako wydane na termin w dzień niedzielny przypadaiący upada, aby więc terminu z niniejszego obwieszczenia wypadaiącego strony interessowane pilnowały się, i z należną gotowością iawiły się, do Gazety Kuryera Litgo podać postanowiliśmy.

R. 1830 sierpnia 1 dnia, Woźny świadczę iż kopią tego obwieszczenia imieniem WW. Stanisława Olechnowicza Prez. Z. Rosień. Konstantego Masłowskiego b. Prez. Z. Zawiley., Ignacego Bielewicza Prez. G. Rosień. i Jana Czyża Pisarza Ziem. Wilen. na instancyą kredytorow JWW. Marcinowi i Tekli Ważyńskim Mar. b. Oszm. oczewisto w ręce w maiątku Taboryszkach podałem i o zjeździe za niedziel 4 urzędników do maiątku Piktuszy zawiadomiłem.

Wincenty Koreywo Woźny Sądu Głgo Lit. Wilen. 2go Departam.

Roku 1830 augusta 2 dnia. Przed aktami Ziemskiemi Powiatu Wilenskiego stawaiąc obecnie Woźny wyż wyrażony niniejszą relacyą obwieszczą urzędownie zeznał i w protokóle rozpisał się.

Przyiąłem Ignacy Naborowski Ziem. Wilen. Regent.

Sądy Exdywizorskie.

3 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski remissą Ziem. Dziśnieńskiego w dniu miesiąca iunii teraz biegącego 1830 roku ogłoszoną, na usatysfakcyonowanie wierzycieli JW. Jana Mirskiego b. Sędziego Granicz. Gubernii Mińskiey przeznaczony, ułatwiaiąc na gruncie maiętności Kozakowa w powiecie Dziśnieńskim właściwe pierwszo zjazdowemu wyrokowaniu czynnoście, między innemi: komportacyą, tak po debitorze, iako też i kredytorach rozmaitego tytułu dowodow wyświecaiących ich dopominki, w czterotygodniowey persistencyi od dnia 16 miesąca augusta teraźnieyszego roku w Kancellaryi Ziemskiey Dziśnieńskiey przeznaczył. Na zjazd powtórny, tak dla ułatwienia, iakie z kim wypadać będą powinny akta, iako też dla ostatecznego ukończenia dzieła Exdywizyi, dzień 13 miesiąca 7bra 1830 roku zdeterminował. O iakowym terminie, ażeby interesowane strony były wiadomemi i bez zamilczenia czasu do utworzonego konkursu z dopominkami swemi pod zapowiedzianą przez remissę amissyą iawili się, niniejszą awizacyą ogłasza. Roku 1830 iulii 21.

Wincenty Jeśman Ziem. Dzisnień. Sędzia Exdywizor.

August Chomski Podsędek Ziem. pttu Dziśnieńskiego Exdywizor.

Stanisław Korzeniewski Podsędek Ziem. Pttu Dziśnień. Exdywizor.

---

3 Za remisą Sądu Ziemskiego powiatu Upitskiego, taxę exdywizyą maiętności Daużogir w tymże powiecie sytuwaney, a do dziedzictwa W. Alexandra Bystrama Kapitana Woysk Rossyyskich i Kawalera należney przeznaczaiącą,

)3(

Sąd Taxatorsko-Exdywizorski w komplecie z osób niżey podpisanych, w dniu 26 iulii roku bieżącego w pomienioney maiętności Danżogirach zebrany; po dopełnioney inwentacyi i obięciu konkursowych funduszow pod swoię wiedzę; wszelkie wniesienia stron stawaiących rozwiązał, komportacyą ogólną na wszystkich mogących wpływać do sprawy, na dzień 11 następuiącego miesiąca augusta w kancellaryi Aktowey Ziemskiego Upit. Sądu z persystencyą dwóniedzielną spełnić się powinną zadeterminował: termin ostateczney rozprawy na dzień 3ci septembra i iuż do miasta Sądowego Poniewieża odłożył, oraz przez ninieysze ogłoszenie do gazet Kuryera Litewskiego i Mitawskiey podaiące się, wzywa wszystkich w tym konkursie interessowanych do stanności na powyżey wzmieniony termin; a że na zamilczane pretensye wieczną zapisze amissyą zapowiada. Dano w Danżogirach 1830 roku miesiąca iulii 26 dnia.

Jan Olechnowicz Ziemski Upit. Exdywizorski Prezes i Kawaler.

Tomasz Eydrygiewicz Sędzia Ziem. Upit. i Exdywizor.

Floryan Wereszczyński Sędzia Ziem. Upit. i Exdywizor.

---

3 Sąd Podkomorsko-Exdywizorski dekretem remissyynym Sądu Głgo Lit. Wileńskiego 2go Departamentu na podział schedy spadkowey, oraz usatysfakcyonowanie wierzycieli tak antecessorskich iako też osobistych JWW. Barnaby b. Prezydenta Sądu Głgo i Kawalera, tudzież Rocha Porucznika Wóysk Polskich Dederkow i zmarłego brata Józefa Dederki b. Podkomorzego Oszmiańskiego ustanowiony, odbywszy czynność pierwszo-zjazdową w maiątku Puzelach, i w tym porządku po ustaleniu administracyi dóbr konkursowi uległych, po ułatwieniu oraz dalszych prawideł remissy, komportacyą papierow na wszystkich do tey sprawy należących stronach ze cztero-niedzielną persystencyą przeznaczył, termin na złożenie oney w Ziemstwie Powiatu Oszmiańskiego dzień 25 augusta idącego roku zakreślił, i powtórny zjazd do maiątku Oborka na dzień 24 9bra tegoż roku zadeterminował. O czém iak niemniey iżby kredytorowie w tym powtórnym terminie z objawieniem swoich pretensyy przed Sądem Exdywizorskim stawały sub amissione rei ostrzegaiąc, przez ninieyszą awizacyą interessowane strony zawiadamia. Datt roku 1830 mca lipca 17 dnia.

Gedeon Jeleński Podkomorzy Ptu Upitsk.

Sędzia Grodzki Wileński Ignacy Honwalt.

Podsędek Ziem. Ptu Wileyskiego Kazimierz Boburewicz.

Stanisław Rodziewicz Sądu Głgo Wilen. i Exdywizorski Regent.

Wolno drukować, Wilno 28 lipca 1830. Michał Oczapowski Cenzor.

Podrad.

3 Rada Mieyska Wileńska, potrzebuiąc na rok cały, na potrzeby skarbowe drew opałowych około 1,100 sążni iednopolannych, i oleiu konopnego do 3,000 garcy; za iakowe, potąd wedle odeszłych w roku przeszłym targów płaci, iako to: za garniec oleiu po kopieiek 40, a za sążeń drew po rublu 1 kop. 44¾ srebrem; w celu zawarcia kontraktów o też materyały, odbywać będzie w Izbie swoiey na Ratuszu licytacyę azali nie obowiąże się kto za mnieyszą od wyrażoney cenę dostarczyć też materyały, i na tę licytacyę przeznaczaiąc, iako to: na oley termina dnia 11, 12, 13 i 14 a na drwa dnia 18, 19, 20 i 21, teraźnieyszego mca augusta, zaprasza mogących takowe materyały dostarczyć: aby raczyli w oznaczonych terminach przybyć do targu, i kondycye przedkontraktowe przeyrzeć. Datt d. 2 miesiąca augusta 1830 roku.

Onufry Nowacki Prezydent R. M. W.

Pismowodca Marcin Pozlewicz.

Przedaż publiczna.

3 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома, отъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ объявляется: что въ ономъ продается съ аукціоннаго публичнаго торга заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Помѣщика Игнатія Юрьева сына Сурина, состоящее Могилевской Губерніи Мстиславскаго Повѣта въ разныхъ селеніяхъ 58 душъ мужеска пола писанныхъ по ревизіи 1816 года, съ рожденными послѣ ревизіи, со всею принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ; для чего назначены сроки торгамъ сего года декабря мца 2, 4 и 9 числъ. Желающіе купить имѣніе сіе, могутъ являться въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ числъ въ присудственное время, и видѣть въ ономъ продаваемому имѣнію опись, условіе и форму купчей крѣпости.

Экспедиторъ Осмоловскій.

3 Od Rady Opiekuńczey St. Petersburskiey, CESARSKIEGO Domu Wychowania, ninieyszém ogłasza się, iż w niey przedaje się z aukcyynego publicznego targu oddany na ewikcyą, za uchybieniem terminu, nieruchomy majątek obywatela Ignacego Jerzego syna Suryna, położony w Mohilewskiey Gubernii w Mścisławskim powiecie w różnych wsiach, 58 męzkiey płci dusz, zapisanych w rewizyi 1816 roku, z narodzonemi po rewizyi, ze wszelką przynależną do nich ziemią i wszelkiém na niey zabudowaniem; dla czego nazuaczono terminy do targow teraźnieyszego roku mca xbra 2go, 4 i 9 d. Życzący kupić majątek ten, mogą przybywać do Rady Opiekuńczey pomienionych dni na posiedzenie, i widzieć w niey przedającego się majątku inwentarz, kontrakt i formę przedażnego prawa.

Expedytor Osmołowski.

Do Dzierżawy.

3 Dla wzięcia odkupu w czteroletnią od 15go sierpnia teraźnieyszego roku 1830 po dzień takiż 1824 roku dzierżawę, żydowskich krobczanych zbiorow w miastach: Grodnie z miasteczkiem Krynkami, Nowogródku, z miasteczkami Lubczem, Stwołowiczami, Połoneczką i Dworzyszczem, i w Wołkowyskim Powiecie w miasteczku Mścibowie, odbywać się będą targi w Grodzieńskim Gubernialnym Rządzie, na które terminy nazuaczono: 1szy 13go, 2gi 14go i 3ci ostateczny 18go dnia następuiącego mca sierpnia; a zatém ogłasza się ninieyszém od Litewsko-Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu w tém: ażeby życzący uczęstniczyć w takowych, i przyiąć na się pomienione zbory, dla targow przybywali do Rządu na wyżey oznaczone terminy z prawnemi ewikcyami. Lipca 29 dnia 1830 r.

W obowiązku Sekretarza Eysymont.

Stołanaczalnik Choiecki.

Wilno dnia 8 Sierpnia v. s. 1830 roku.

rządku, w którym bezskutecznie zaradczych śrzodków szukano. Teto śrzodki, za skuteczność których Ministrowie twoi ręczyć obowiązani, te śrzodki, N. Panie, nie wahamy się przedstawić W. K. Mości, w przekonaniu, że sprawa słuszna odniesie zwycięztwo. Z naywiększém uszanowaniem zostaiemy etc.

(podpisano) Xiążę *Polignac. Chantelauze.* Baron *Haussez.* Hrabia *Peyronnet. Montbel.* Hrabia *Guernon-Ranville.* Baron *Capelle.*

— *Dnia 30* —

List prywatny z *Algieru* pod dniem 10 lipca wyraża: „Kommissya rządząca postanowiła utworzyć Dywan, złożony ze starszyzny siedmiu głównych korporacyy miasta. Temu wydziałowi kraiowców przydany został Kommissarz woyska Francuzkiego, który będzie pośrzednikiem między Dywanem a naywyższą Kommissyą. Dywan ma się zaymować śrzodkami zaspokoienia naypierwszych potrzeb woyska, wskazać źródła kraiu i miasta, oraz ułożyć inwentarz własności rządowey i domów należących do kraiu. Członkami tego Dywanu są następuiący Maurowie i Arabowie: *Hadsi-Ali-Ben Seca, Has Lasa, Beraem, Ben-Mola, Hassan-Kalaigi, Mehemed-Ben Omar, Hamed-Bodarba* i *Haggi-Cador;* posiadają oni zaufanie mieszkańców. Celem powzięcia dokładney wiadomości o dawnieyszey administracyi kraiowey, Kommissya wezwała pozostałych tu wszystkich Ministrów i Intendentów Deja, dla wybadania ich o poiedyńczych częściach Administracyi. Wezwano naypierwey Agę czyli Ministra woyny; podobnież wezwani będą inni Ministrowie. Zeznania iego nie były dokładne i dostateczne. Nie mógł nawet wymienić ilości rocznego dochodu z czterech dzierżaw; który część pensyi iego stanowił. Co się tycze pełnienia urzędu swego, iako naczelnik administracyi woienney, oświadczył, iż Dey sam wszystkiém zarządzał, zawierał wszystkie układy o kupno, oznaczał podatki od Arabów, i stanowił płacę milicyi i woysku posiłkowemu. Na wszystkie szczegółowe pytania odpowiadał, iż w *Kassaubah* znaydą się ogromne xięgi rachunkowe. Port, zbroiownią i tamę portową, poruczono Admirałowi *Duperré,* który ze swoiey strony mianował także Kommissye do wydziału morskiego i spisania inwentarza. Dla zapobieżenia nieporządkowi i przemycaniu, zabroniono wchodu do portu wszelkiemu okrętowi, który nie należy do kraiu. Statki przewozowe i inne z żywnością stoią przy zewnętrznych tamach, gdzie wskazano im mieysce do wyładowania."

Niedawno wysłano ztąd 40 gońców w różne strony.

Żydzi w *Algierze* są naykontentnieysi z nowego stanu rzeczy. Ale nie było też żadnego rodzaiu przykrości, któregoby od Turków nie doznawali. Gorzey się z nimi obchodzono, niż z niewolnikami. Zakazano im iechać konno w mieście pod ogromną karą pieniężną, która zwykle możność ich przewyższała, poczém maiątek wykraczaiącego na skarb zabierano, a iego samego tracono. Teraz cieszą się, iż mogą iechać konno w mieście. Kupcy żydowscy, którzy towary swoie przedawać chcieli, musieli sobie obierać iakiego Turka za opiekuna, a ten się z nimi, iak nayokrutnieyszy tyran, obchodził. Żyd musiał bezwarunkowo pozwalać na wszystko, co chciał iego opiekun. Naymnieyszy opór pociągał śmierć za sobą. Niedawno ieszcze widziano Turka maiącego lat 12 do 13, który starego siwego 60cioletniego żyda ciągnął za brodę po ulicach, wydaiąc okrzyk: *Zelżył nasz naród.* Chłopcy ucieli potém głowę temu nieszczęśliwemu. Tysiączne są takie przykłady. Jest więc naturalną rzeczą, iż ten lud wolniey teraz oddycha, i Francuzów uznaie za swoich wybawców i oswobodzicieli.

W *Marsylii* rozeszła się pogłoska, iż Rejencya Algierska z należącém do niey territorium ma bydź ogłoszona osadą Francuzką. Pewny znakomity officer (iak twierdzą, Xiążę *Reggio*) przeiechał *incognito* przez *Marsylią,* i dnia 25 b. m. o świcie popłynął do *Algieru.* Mówią, iż udaie się do woyska, iako Gubernator Afryki. Natomiast Hrabia *Bourmont* ma wrócić do Francyi.

— Dodatek nadzwyczayny do gazety Pruskiey-Stanu zawiera:

Paryż dnia 4 sierpnia

Wczora o południu obie Izby uroczyście otworzone zostały przez Namiestnika Królewstwa, Xiążęcia Orleańskiego. Na końcu mowy, którey umieszczenie do iutrzeyszego numeru odkładamy, uwiadomił Xiążę Zgromadzenie, iż poprzedzaiącego wieczora wręczony mu został akt, przez który Nayiaśnieyszy Król Jegomość, *Karol X,* oraz Jego Królewska Wysokość Delfin abdykuią na rzecz Xiążęcia *Bordeaux.* Brzmienie tego aktu w dzisieyszym Monitorze ogłoszonego, iest następuiące:

Do moiego Kuzyna, Xiążęcia Orleańskiego, Namiestnika Królewstwa:

Rambouillet 2 sierpnia 1830.

Móy Kuzynie! Zbyt głęboką boleść czuię nad nieszczęściami, które lud móy dotknęły albo któreby ieszcze mu grozić mogły, iżbym nie myślał nad śrzodkami im zaradzenia. Dla tego postanowiłem, na rzecz moiego wnuka, Xiążęcia Bordeaux, abdykować Koronę.

Delfin, dzielący moie uczucia, również na rzecz swego synowca praw swoich zrzeka się.

Do W. M. P. tedy, iako do Namiestnika Królewstwa, należeć będzie ogłosić wstąpienie na tron Henryka Vgo, nadto przedsięwezmiesz W. M. P. wszystkie od niego zależące śrzodki, około urządzenia formy rządu w czasie nieletności nowego Króla. Przestaię na oświadczeniu tych postanowień. Ten iest iedyny śrzodek, dla zapobieżenia większym ieszcze nieszczęściom.

O tém moiém postanowieniu uwiadomisz, W. M. P. Korpus Dyplomatyczny, i obwieszczenie, przez które wnuk móy, pod imieniem Henryka Vgo, Królem zostanie uznany, iak można nayrychley do moiey wiadomości przesłać.

Poleciłem Jenerałowi-Porucznikowi, Wice-Hrabiemu Fouissac-Latour, list ten W. M. P. oddać. Ma on rozkaz, porozumieć się z W. M. P. względem rozporządzeń, maiących się uczynić na rzecz tych osób, które mi towarzyszyły, nie mniey też względem stosownych rozporządzeń, co do mnie i dalszey moiey familii. Wkrótce postanowimy inne śrzodki, które są skutkiem zmiany rządu. Ponawiam W. M. P., móy Kuzynie, zapewnienie uczuć, z któremi iestem Jego przychylnym Kuzynem.

Karol
Ludwik Antoni."

ANGLIA.

Londyn dnia 27 lipca.

(z Gazety Warszawskiey.)

Onegday odprawił się znowu wielki przegląd woyska w źwierzyńcu *Hyde.* O godzinie 11stey Monarcha nasz i Król Jmć wirtemberski przybyli iednym powozem, za którym w innym powozie iechała Królowa z Xiężniczkami rodziny Królewskiey. Obadwa Monarchowie wsiedli w zwierzyńcu na konie, a za przybyciem ich dały się słyszeć wystrzały działowe. Xiążęta *Kumberland* i *Gloucester* oraz Xiążę *Wellington,* stanęli na czele swoich pułków i prowadzili ie przed Monarchami. Król Jmć wirtemberski oświadczył kilkokrotnie zadowolenie swoie z piękney postawy woyska, którém Lord *Combermere* dowodził. W zwierzyńcu i okolicach iego była tak liczna publiczność, iak tu od pamiętney bytności Monarchów sprzymierzonych w roku 1814 nie widziano. Liczbę zgromadzonych ludzi rachuią do 250.000; kilka wysokich drzew w zwierzyńcu, na które ciekawi powłazili, złamało się, przez co kilku ludzi doznało szwanku. Z resztą przez u-

siłowania nowey policyi panował wzorowy porządek. Po przeglądzie woyska obadwa Monarchowie byli na śniadaniu u Xięcia *Wellingtona* w *Aspley-House*.

— *Dnia 29* —

Wczora wieczorem wsiadł Król Jmć wirtemberski na statek parowy *Lighting*, i popłynął na powrót do *Boulogne*. Tegoż dnia były znowu wielkie pokoie u dworu naszego. Monarcha przyjął kilka adresów, i wiele osób pozwolił sobie przedstawić.

Xiążę *Laval Montmorency*, Poseł francuzki przy dworze tuteyszym, wyiechał nie dawno za otrzymaniem pozwolenia do *Paryża*.

Gazety wychodzące w *Kwebeku* donoszą, iż Król Jmć Niderlandzki miał na korzyść Zjednoczonych Stanów Północney Ameryki rozstrzygnąć spór graniczny, zachodzący między Wielką Brytanią i wspomnionemi Stanami, a oddany pod swoie zawyrokowanie.

— *Dnia 30* —

Wczora po południu rada gabinetowa trwała blisko 3 godziny; mniemaią, iż przedmiotem iey był stan Francyi.

Wybory członków Izby Niższey Parlamentu iuż się zaczęły. W stolicy tuteyszey obrano dawnych członków.

Po przybyciu z *Wiednia* gońca do tuteyszego Posła Austryackiego Xięcia *Esterhazego*, rozchodzi się w wyższych naszych towarzystwach pogłoska, iż Xiążę kanclerz *Metternich* przedsięweźmie niezwłócznie podróż do tuteyszey stolicy, i osobiście przywiezie powinszowanie dworu swego wstąpienia na tron teraźnieyszemu Monarsze naszemu.

Tuteyszy *Dziennik Dworski* pisze: „Oświadczono Xięciu *Leopoldowi*, iż może ieszcze przyiąc naywyższą władzę w Grecyi, i że zgon zmarłego Króla uprzątnął nieiakie w tey mierze przeszkody. Domyślano się, iż zechce ią przyiąć. Lecz słyszeliśmy, iż wspomniony Xiążę odmówił i postanowił żyć w spokoyności. Wymieniaią teraz dwóch kandydatów do tronu greckiego, Xięcia Pruskiego *Fryderyka* i Xięcia Wirtemberskiego *Pawła*. Nie zdaie się atoli, aby iakie formalne układy rozpoczęto z iednym z tych obudwóch Xiążąt.”

Potęga morska nasza cieszy się bardzo rozchodzącą się pogłoską, iż Król Jmć zamyśla mianować Xięcia *Sussex* Lordem naczelnym admirałem.

Według urzędowych doniesień z *Mexyku* pod d. 2 czerwca, stan rzeczy był tam pomyślnieyszy. *Boliwar* chciał dnia 20 czerwca udać się do *Nowego-Yorku*, w *Montevideo* nastąpiła także odmiana rządu. Obawiano się woyny domowey.

Austrya.

Wiedeń dnia 29 lipca.

Postanowienie Monarchy naszego względem koronacyi Arcy-Xięcia *Ferdynanda*, następcy tronu, na Króla Węgierskiego, zasadza się na prawym zwyczaiu, czego dawnieysza i poźnieysza historya Węgierska wielokrotne przykłady wskazuie. Już za panowania dziedzicznych Królów z linii Arpadaskiey, często odbywała się koronacya pierworodnego syna za życia oyca. Jeszcze za 4go Króla Węgierskiego, syn iego *Salomon* w roku 1057, a za *Beli III* syn iego *Emeryk*, następnie za *Emeryka* w roku 1204 syn iego *Władysław*, a za *Andrzeia II* syn iego *Bela IV*, nakoniec za *Beli IV*, syn iego *Stefan V*, zostali koronowani. Zwyczay ten zachowywali także Królowie z domu Habsburgskiego. Cesarz i Król *Ferdynand I* kazał roku 1563 koronować pierworodnego syna swego *Maxymiliana*; ten znowu roku 1572 pierworodnego syna swego *Rudolfa*; Cesarz i Król *Maciey* kazał roku 1618 koronować stryia swego i naybliższego następcę tronu *Ferdynanda II*, a ten znowu roku 1625 pierworodnego syna swego *Ferdynanda III*; ten zaś roku 1647 pierworodnego syna swego *Ferdynanda IV*, a potém roku 1655 *Leopolda I*; ten nakoniec, gdy drugim artykułem uchwały seymowey roku 1687 prawo dziedzictwa domu Austryackiego w Węgrzech na zawsze postanowiono, kazał na tymże seymie koronować pierworodnego syna swego *Józefa I.* na przyszłego Króla i Pana, który też potém po śmierci oyca roku 1705 objął rządy.

Niemcy.

Münster dnia 24 lipca.

Z *Alen*, mieysca rodzinnego Jenerał-Adjutanta, Barona *Geismara*, piszą co następuie: „Dnia 15 tego miesiąca, Cesarsko-Rossyyski Jenerał, Baron *Geismar*, z familią swoią, przybył do *Seweryngshausen*, poblizkiego maiątku zięcia iego, Barona *Kalksteina*. Nazaiutrz, Jenerał poiechał do miasta, w celu obaczenia się z siostrą, mieszkaiącą w domu zmarłey przed dwóma miesiącami matki iego; ztamtąd poiechał na cmentarz, i złożył modły nad iey mogiłą. Za powrótem do miasta, JWmu Jenerałowi prezentowała się Zwierzchność tameczna, i w imieniu całego miasta, zaprosiła go na obiad; zaproszenie to było od Barona przyięte z widocznem zadowoleniem. Deputacya mieszkańców tuteyszych, w celu spotkania Jenerała, wyiechała do folwarku *Seweryngshausen*, i i przeprowadzała go do domu, w którym był dany obiad. U bram miasta, orszak był przywitany wystrzałem z armat, a na drodze do ratuszowego placu, na którym wzniesiona była brama tryumfalna, ustawicznemi okrzykami *ura!* Prowadząca tam ulica była usłana kwiatami. Na równinie zwaney *Burmistrz*, duchowieństwo mieyscowe i wszyscy miasta *Alen* mieszkańcy, powitawszy walecznego i sławnego woiownika, na pamiątkę dnia tego, dla nich tak uroczystego i radośnego, Jenerałowi, takowemi serdecznego poważenia i miłości oznakami głęboko uiętemu, ofiarowali puhar srebrny, na którym z iedney strony był wyobrażony herb familii *Geismarów*, a drugiey herb miasta. Wieczorem, nader liczny orszak znowu odprowadzał sławnego naszego współziomka do wieyskiey iego ustroni za miastem. (*G. S.*)

Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, w dopełnieniu reskryptu JW. Kuratora Jeneralnego Instytutów Naukowych W. M. Krakowa i iego okręgu z dnia 2 b. m. i r. N. 508, podaie do wiadomości i wzywa do współubiegania się na posadę Professora Nadzwyczaynego (extraordinarius) Katedry chemii w tuteyszym Uniwersytecie wakuiącą, z obowiązkiem dawania 8 godzin w tygodniu. Ubiegaiący się o tę posadę obowiązani złożyć w Kancellaryi Uniwersytetu opis swego życia, udowodniaiąc zaświadczeniami swoie nauki, dobre obyczaie i otrzymany stopień Doktora Filozofii, dołączą oraz programm, według którego, każdy życzy sobie dawać lekcye publiczne chemii, która w ięzyku oyczystym ma bydź wykładana. Po złożeniu takowych dowodów, współubiegaiący się zawiadomieni zostaną o dalszém postępowaniu konkursu. Roczna pensya do tey posady przywiązana iest 4,000 zp. termin ubiegania się o wspomnioną posadę iest dzień 4 października 1830.

Za JW. Rektora Uniwersytetu Jagiellońs. Dziekan Wydziału Teologicznego. X. Mateusz Kozłowski mpp.

Za Sekretarza Uniwer. Jagiel. Ferdynand Koisiewicz.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK